

El turó de la Rovira
**Canons en defensa
de la ciutat**

A FONS PÀGINES 1 a 3

Santiago Medina i Antonio Castán
**Memòria de la lluita
d'Enasa-Pegaso**

MIRALLS PÀGINES 4 i 5

SETMANARI DE COMUNICACIÓ

DIRECTA

N294

15 de novembre de 2012

www.setmanaridirecta.info · 1,70 euros

JORDI BORRÁS

La vaga més general aconsegueix un seguiment important al comerç

VAGA GENERAL 14-N · PÀGINES 2-5

La majoria de capitals
de comarca mostraven
una activitat similar
a la d'un dia festiu

Les manifestacions
van ser massives
malgrat l'actuació
salvatge dels Mossos

El Corte Inglés de la plaça de Catalunya de Barcelona va tancar a mitja tarda i va completar l'escenari de diumenge que es va viure a Ciutat Vella, on centres comercials i cadenes multinacionals van optar per baixar la persiana

La Generalitat desnona veïnat al Gornal tot i les afirmacions de CiU

PÀGINES 10 i 11 · AIXÍ ESTÀ EL PATI

Un promotor pretén construir un port nàutic a la gola del Fluvià

PÀGINA 9 · AIXÍ ESTÀ EL PATI

, VAGA GENERAL 14-N

VAGA GENERAL • 22 PERSONES DETINGUDES I NOMBROSES FERIDES PER L'ACTUACIÓ INDISCRIMINADA DELS MOSSOS

El comerç se suma a la vaga més general que ha viscut Barcelona

Jesús Rodríguez
redaccio@setmanaridirecta.info

Vaga molt general. Aquest era el comentari que se sentia més als carrers de Barcelona el dimecres 14 de novembre. A diferència del que va passar a les vagues generals del 29-S i el 29-M, en aquesta ocasió, el comerç es va sumar a la protesta de manera destacable. Els establiments dels principals eixos comercials de Barcelona -carrer de Sants, Gran de Gràcia i Gran de Sant Andreu- es trobaven majoritàriament amb les persianes baixades. Una part minoritària de les botigues pujaven les persianes i atienien la clientela quan els piquets es perdien en l'horitzó, però la sensació general era la d'un dia festiu, amb un trànsit rodat més similar al d'un diumenge. El consum d'energia es va reduir un 15,8%, malgrat els intents de manipulació del govern, que va ordenar el malbaratament d'energia hidràulica fent treballar les turbines dels embassaments i mantenint l'enllumenat públic encès durant bona part de la jornada en algunes grans ciutats. Mercabarna, les cotxeres d'autobusos de TMB, la Renfe, el metro i el Trambaix van estar aturats durant bona part del dia. Les escoles, els hospitals, les universitats i, en general, el sector públic van secundar l'aturada en un 85%. Els piquets i les columnes de les assemblees de barri, instituts i facultats, amb el suport de militants de la CNT, la CGT, la COS, la IAC, l'esquerra independentista i col·lectius autònoms, llibertaris i comunistes -que també van fer pi-

quets propis-, van recórrer els districtes de la ciutat durant tot el matí. En alguns casos, van ser perseguits per furgons policials (Sants, Gràcia), però, en d'altres, no hi va haver setge, arran de la manca d'efectius per controlar tota la ciutat (Poble Nou, Sant Andreu i Nou Barris). Al Fort Pienc, es va produir la primera detenció del dia (un vaguista d'Arran), però, a mesura que passaven les hores, la xifra va augmentar fins a 9. A la tarda, però, després de la multitudinària manifestació alternativa, que va sortir dels Jardins de Gràcia i va aplegar més de 47.000 persones, el conseller Felip Puig va ordenar la dissolució de la marxa. Diverses manifestants van calar foc a dos vehicles de trasllat d'immigrants sense papers aparcats a la Jefatura de la Via Laietana.

Ferides per bales de goma

Les càrregues indiscriminades amb bales de goma, van provocar ferides a l'ull d'una dona i fractura a la mandíbula d'un sindicalista de CGT. Un agent va disparar un projectil de goma intencionadament i a curta distància contra un dels periodistes d'aquest setmanari que cobrien l'acte. Paradoxalment, un antidistúrbis va ser atropellat per un furgó de la Brigada Mòbil que circulava per la Via Laietana a una velocitat imprudent. Se'l van endur en ambulància. Les organitzacions Rereguarda en Moviment i Alerta Solidària van convocar per l'endemà una concentració a la plaça de Sant Jaume per exigir la dimissió de Felip Puig.

Capçalera de la manifestació alternativa a Barcelona, que va aplegar més de 47.000 persones segons el nostre recompte

MANRESA Empastifada amb globus de pintura a la seu de CiU

A Manresa, la manifestació anticapitalista convocada a les 11 del matí va aglutinar prop de 800 persones en una manifestació que va tallar el centre de la ciutat durant unes hores. La manifestació va passar per la carretera de Vic fins arribar al carrer Nou i va trencar fins a Alfons XII. La manifestació va acabar amb la lectura d'un manifest davant la seu de Convergència i Unió, que va quedar empastifada de pintura. Durant el transcurs de

la marxa, alguns comerços que restaven oberts van tancar les portes; també es van fer diverses pintades i encartellades a seus bancàries, ETT i algunes botigues que encara eren obertes. Cap a les 7:30 del matí, el piquet convocat pel bloc anticapitalista va tallar, durant més d'una hora, l'eix del Llobregat a l'alçada de Manresa Viladordis en direcció a Berga. El piquet va recórrer els carrers de la ciutat fins al centre i va finalitzar a la Benplantada. Hi van partici-

par un centenar de persones. Després del piquet, la policia va efectuar identificacions arbitràries al centre de la ciutat. Per altra banda, als polígons industrials, la vaga va tenir un seguiment massiu. Fonts sindicals ho xifren en un 87-90%. Els serveis de neteja van estar aturats tota la nit i els transports urbans van funcionar en serveis mínims. La presència policial va ser forta, tant als polígons com al centre de la ciutat. MERITXELL GUÀRDIA

LA VAGA ARREU DEL TERRITORI

El Vallès Occidental

20.000 MANIFESTANTS A Sabadell, la marxa de Sabadell Lluitant va aplegar 10.000 persones, 3.000 a Terrassa. També es van fer manifestacions a Cerdanyola, Rubí, Sant Cugat i Barberà. Aturada total als polígons industrials.

El Baix Llobregat

UNITAT COMBATIVA La plataforma Baix Llobregat Combatiu va protagonitzar una marxa a peu fins a Barcelona. Talls de trànsit a l'A2 i la N-II a l'alçada de Martorell. 100% de seguiment a SEAT, NISSAN i polígons d'Arera, Gavà i Molins de Rei.

El Vallès Oriental

ÈXIT A LES MARXES A Granollers, la manifestació va aplegar el doble de gent que el 29-M. A Mollet del Vallès, van ser 2.000; a Cardedeu, 450, i a Sant Celoni, 300. Una manifestació va tallar la C-59 a Caldes de Montbui.

L'Horta

VALÈNCIA Jornada de repressió policial al campus de Tarongers. Nombroses persones ferides i una vintena de detencions enmig d'escenes de pànic i corredisses. A la tarda, la manifestació va aplegar 350.000 persones segons els sindicats.

El Penedès

MANIFESTACIONS Prop de 800 persones es van manifestar al Vendrell (Baix Penedès) i 1.500 a Vilafranca (Alt Penedès). Els piquets van recórrer polígons i àrees comercials. Més comerços tancats que a la jornada del 29M.

El Maresme

TALLS VIARIS I DUES MARXES Piquets a Premià, Cabrils, Mataró i Vilassar, on es va fer l'ocupació simbòlica del consistori. Dos talls viaris a la N-II al llarg del matí. Manifestacions assenyalant centres comercials al matí i a la tarda a Mataró.

El Garraf

COMERÇ TANCAT Seguiment altíssim de la vaga als comerços del centre de Vilanova. Tot tancat. Mobilització estudiantil a l'IES Manuel de Cabanyes. Piquets de la CGT al matí i marxa anticapitalista unitària a la tarda.

L'Anoia

REIVINDICACIÓ FEMINISTA El piquet unitari va mostrar el reconeixement del treball relacionat amb les cures. Aturada absoluta als polígons. 100 persones al piquet anticapitalista del matí i 700 a la marxa unitària de la tarda.

VAGA GENERAL 14-N

GIRONA 'Al carrer' convoca una manifestació unitària anticapitalista

Directa Girona
girona@setmanaridirecta.info

A primera hora del matí, la variant de la N-II va ser tallada amb pneumàtics, mentre es barraven els accessos al campus del Barri Vell i es feia un piquet a les obres del TAV. Més tard, el piquet unitari Al carrer! -xarxa de moviments socials i col·lectius del Gironès i la CGT- va recórrer Girona, fins arribar a la seu de la Generalitat, on l'Assemblea de treballadors d'Acció Social -ASSACS- va fer una

acció de denúncia per mostrar les dificultats que té aquest sector per fer vaga. Tot seguit, va continuar cap a la seu de Plataforma Educativa a Girona. La COS també va convocar piquets a seus administratives. La manifestació anticapitalista va reunir prop de dues mil persones. La marxa havia d'acabar a la Cambra de Comerç on van intentar entrar a llegir un manifest, però la policia la va bloquejar. La manifestació de la tarda va sortir del Relotge de la Devesa, amb un bloc anticapitalista d'unes 3.000 persones.

DIRECTA GIRONA

ATURADA CONTINENTAL Primera vaga general europea del segle XXI

Rioli Andrés
redaccio@setmanaridirecta.info

La jornada de lluita del 14 de novembre va ser la primera convocatòria de vaga general coordinada a escala europea des de l'inici del segle actual. El lema conjunt era *Per la feina i la solidaritat a Europa. No a l'austeritat*. Els indrets on les protestes van tenir més impacte van ser Portugal -on hi havia convocada una vaga general- i Bèlgica, Itàlia i Grècia, on les aturades van ser parcials. Era la tercera vaga general que s'ha convocat a Portugal des de principis d'any. La protesta, convocada pel sindicat CGTP, va tenir un seguiment massiu, especialment en alguns sectors com el transport on, segons les convocants, es va arribar a un 90%. Grècia va viure una vaga general de 48 hores la setmana anterior. Probablement per això, els sindicats del país van decidir convocar només una aturada de tres hores el 14-N. El seguiment va ser notable i es van ocupar diversos edificis públics arreu del país per protestar contra els plans d'acomodament de fins a 25.000 funcionaris i funcionàries. A Itàlia, la vaga parcial convocada i les protestes van registrar una intensitat especial a Roma, Milà, Brescia i Torí, si bé es van estendre per més d'una cinquantena de ciutats. L'estudiantat també es va afegir a les protestes contra les retallades a educació. Precisament, les imatges més dures del dia van ser les de les càrregues brutals de la policia contra les estudiants a Roma. Finalment, Bèlgica va viure una vaga de 24 hores en el sector ferroviari, iniciada el dimarts a les 22h i que va paralitzar els trens del país.

TARRAGONA Un noi de tretze anys ferit al cap per un cop de porra

TIERK VAN DER MEULEN

Josep Maria Llauredó
elcamp@setmanaridirecta.info

A Tarragona, la vaga general va comptar amb un dels incidents més destacats que es van produir arreu de l'Estat espanyol. Quan el piquet central tornava al centre de la ciutat, després de passar pel Corte Inglés, diverses furgonetes de la Brigada Mòbil dels Mossos d'Esquadra van assaltar les manifestants que increpaven la policia. Just després que es moguessin un parell de contenidors i llancesin algun objecte, es va orde-

nar la primera càrrega. A continuació, quan semblava que tot s'havia calmat, una segona càrrega va ferir un noi de tretze anys -entre d'altres persones- que observava els fets acompanyat de la seva mare. La porra del mossos en qüestió va viatjar de dalt cap a baix mentre perseguia un altre noi i li va fer un trauc al cap. A més, la policia va retenir tres persones que, posteriorment, van ser imputades per danys. A la tarda, més de vint mil persones es van aplegar a la manifestació i quatre mil més ho van fer al matí a Reus.

PALMA La capital balear col·lapsada pels piquets i les mobilitzacions

Carolina A. Crespo
redaccio@setmanaridirecta.info

Palma es va despertar amb un nombre elevat de comerços i establiments oberts i amb expectatives d'un seguiment irregular. Malgrat això, a mesura que passaven les hores, l'ambient es començava a escalfar i ni tan sols l'abundant pluja va evitar que els primers piquets, tant a la universitat com a diversos punts de Ciutat, començaren a fer pressió per acon-

seguir el seu objectiu: paralitzar tot l'activitat laboral. A les 12 del migdia, centenars de persones s'aglutinaven a la plaça de la Porta Pintada, punt de convocatòria de la Comissió Pro Vaga Anticapitalista, que repetia l'experiència de la vaga general del març. S'hi van sumar 600 activistes cridant consignes contra els esquirois i el sistema capitalista. De sobte, brutals càrregues policials amb dues detencions i moltes persones ferides. 5.000 manifestants a la marxa anticapitalista de la tarda.

CONTRAINFO.CAT

La Garrotxa

PIQUET UNITARI Una quarantena de persones de la CNT, la CUP, ARRAN i el SEPC al piquet matiner al polígon Mas Baix. Talls viaris als accessos d'Olot i manifestació de CC00 i la UGT al migdia. A la tarda, nova manifestació anticapitalista.

El Ripollès

MENYS SEGUIMENT Els sindicats xifren la participació en un 70% a la indústria, menys que el 29-M. Marxa de 350 persones convocades per CC00, la UGT, indignats i Marea Grog. Sabotatges a 3 caixers, 2 parquímetres i 2 comerços de Ripoll.

Les Terres de l'Ebre

TORTOSA Al conjunt de les comarques de l'Ebre, la UGT xifra el seguiment per sobre del 50%. El mercat de Tortosa i la majoria del comerç del centre de la ciutat també van tancar. La Plataforma en Defensa de l'Ebre va donar suport a l'aturada laboral.

El Baix Llobregat

EL PRAT Manifestació històrica convocada per El Prat contra les retallades, amb més de 5.000 persones, que van ocupar la meitat de l'avinguda Verge de Montserrat. Comerç, administració pública, mercats i polígons industrials van tancar.

El Barcelonès

3.000 A BADALONA A Badalona, un gran piquet va tallar el trànsit de la C-31 i la B-20 al llarg del matí. Al migdia, prop de 3.000 persones es van manifestar al centre de la ciutat. Seguiment alt a la mani (4.000) i el comerç a Santa Coloma de Gramenet.

El Baix Camp

80% A LA PETROQUÍMICA El polígon industrial de la Petroquímica de Tarragona i d'altres del sector químic a la comarca del Baix Camp van aturar la producció en un 80%, amb l'excepció d'aquelles feines que fan perillar la seguretat de les centrals.

Osona

INDÚSTRIA ATURADA Piquets des de la matinada. Els sindicats parlen d'un 80% de seguiment al sector industrial. Una part del comerç va començar a pujar persianes a mig matí. La manifestació unitària va reunir un miler de persones a Vic.

L'Alt Empordà

FIGUERES La manifestació de la CNT va aplegar 160 persones a la tarda. Tall de trànsit a la N-II durant un quart d'hora. Al matí, la PAH, la COS, CC00 i la UGT també van participar als piquets i les mobilitzacions a la capital de l'Alt Empordà.

VAGA GENERAL 14-N

BARCELONA · RECUPERAR LA DEMOCRÀCIA DES DE BAIX

Telefónica: quan la dignitat truca a la porta

Alex Romaguera
redaccio@setmanaridirecta.info

“Pero igual que combatimos, rumba la rumba la, prometemos combatir, ¡Ay Carmela! ¡Ay Carmela! prometemos combatir”. És la una del migdia, mig miler de persones reposen assegudes davant la seu de Telefónica al Poble-sec mentre entonen el cançoner de la resistència antifeixista. Esperen que comenci l'acte on en Marcos i la resta de treballadors de la companyia en vaga de fam explicaran el sentit d'una protesta que ha trencat el mur del silenci.

El dejuni que van iniciar el 5 de novembre arriba als centres de treball de mica en mica per posar de manifest el malestar lacerant de les persones que estan tipes “de precariat, desnonaments, retallades i altres injustícies causades per l'actual sistema econòmic”. Gabriela Serra resumeix així la dignitat insubornable dels sectors populars que, a través d'aquestes accions i de la batalla a peu de carrer, “no volem ser una peça més del món mercantilitzat”. Els cinc vaguistes troben l'aliment necessari per mantenir intacta l'esperança d'un canvi que permeti que en Marcos recuperi la vida laboral perduda. Amb la mirada cansada, però també amb el somriure de la

revolta, narren l'estima que s'escampa des del Poble-sec fins a Buenos Aires, on aquesta setmana la Confederació de Treballadors de l'Argentina (CTA) ha organitzat actes de suport a una lluita paradigmàtica del temps en què vivim.

L'acte continua amb les paraules d'Arcadi Oliveres, Miren Extezarreta o Rosa Cañadell, que, enfilades en una tarima improvisada, desfullen les perversions d'un sistema capitalista que engreixa les bosses de pobresa i la violència estructural.

Les crides a “recuperar la democràcia des de baix” mitjançant el treball col·lectiu i les experiències socials clouen un acte on

el lema *Visca la lluita de la classe obrera* empeny la germanor a continuar la vaga pels carrers de la Rosa de Foc. El dia avança de forma inexorable i les samarretes blaves de Telefónica es difuminen

en la penombra fins a barrejar-se amb els sectors anticapitalistes que, abans no es faci fosc, busquen la unitat al bell mig de Barcelona. És l'hora dels retrobaments i les corretges de transmissió que fan que la vaga de fam a Telefónica ja no sols pertanyi als operaris de la multinacional. En Marcos, l'Alberto, el Josep i els altres vaguistes reiten pels altaveus d'aquest món de silencis: “Encara som a temps de traspasar una herència digna a les generacions futures”.

Les treballadores han fet una assemblea a la seu de Telefónica del carrer del Marqués de Campo Sagrado

Membres de l'Acampada Terres de l'Ebre interpretant la “Troika style” a la manifestació de Tortosa

TORTOSA · LA MARXA DE LA TARDA SUPERA LES EXPECTATIVES

De la lluita de CEMEX a la ‘Troika style’

Oriol Fuster i Cabrera
terresebre@setmanaridirecta.info

Convocada per CCOO, la UGT i la USOC, la manifestació central a les Terres de l'Ebre, a Tortosa, va comptar amb la participació d'entre 2.500 i 3.000 persones i la presència destacable de col·lectius de mestres i personal sanitari, així com de moviments socials i polítics del territori i de l'Acampada Terres de l'Ebre, filla ebreca del moviment 15-M. Les indignades van posar la nota de color a una manifestació familiar, amb una participació notable de gent jove, especialment al voltant del bloc, molt animat, del Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC).

Així, durant la manifestació, la gent de l'Acampada Terres de l'Ebre va interpretar la “Troika style”, una versió de la cançó de moda “Gangnam Style”, que denuncia -amb coreografia i disfresses incloses- el domini dels mercats sobre la política. La *performance*, estrenada uns dies abans de la vaga per convocar-la, va ser molt ben rebuda, fins al punt que algunes manifestants en van demanar bisos un cop acabada la marxa.

Una cloenda festiva per a una jornada intensa, que va començar ben de matí amb l'aturada total d'empreses com Rehau i el

pas a serveis mínims de les centrals nuclears d'Ascó. Algunes grans superfícies com Decathlon o Mercadona van tancar els seus establiments arran de la pressió dels piquets i cal destacar que, en espais com el mercat municipal de Tortosa, el seguiment de la vaga va ser quasi total. Al migdia, es va produir un tall de carretera d'una hora a l'Eix de l'Ebre, durant el qual es va viure un moment de tensió per desavinences entre participants membres de la UGT i de col·lectius alternatius.

La jornada va estar marcada per la situació de la plantilla de CEMEX d'Alcanar

Com era de preveure, la jornada va estar marcada especialment per la situació de la plantilla de CEMEX d'Alcanar, en lluita contra l'ERO que pretén acomiadar 147 persones d'una plantilla de 166.

El cas de CEMEX -que recorda massa els casos de LEAR o INDO, que recentment han colpejat durament el territori- va arribar en plena campanya electoral, raó per la qual l'assemblea de treballadores, a més d'altres protestes, està assistint als mitings dels diferents partits polítics per demanar-los compromisos. El 12 de novembre, per exemple, tres treballadors d'Alcanar es van poder reunir amb Artur Mas, que va participar en un míting electoral a Tortosa, on va ser rebut amb crits de rebuig per les retallades.

, VAGA GENERAL 14-N

VALÈNCIA · JOSEP BOTELLA, LLAURADOR DE LA RIBERA ALTA

“Un dia com hui hem de tancar-ho tot i eixir”

Íngrid Lafita
horta@setmanaridirecta.info

“Ara que estem en temporada de recol·lecció, és alçar-se de bon matí, anar a recollir caixons i ficar-se a collir. Després, anar col·locant els caquis i portar-los a la cooperativa”. Eixe és el dia a dia de Josep Botella, un llaurador de Càrcer (la Ribera Alta). El 14 de novembre, però, no fou així; se sumà a la vaga i no acudí al camp. Ho feia convençut: “Amb la situació que està passant el llaurador, no d'ara, sinó des de fa molts anys, un dia com hui hem de tancar-ho tot i eixir”. Ho veia com una jornada de treball per “reclamar o reivindicar els nostres drets”. No obstant això, descriu cert conformisme en el sector: “Els llauradors som una espècie molt rara. Tenim els sants nassos de passar-nos tot l'any treballant per no replegar res de les nostres collites i, després, encara ens qüestionem si perdem un dia o no”.

El matí, el passà al seu poble amb la família i, a la vesprada, agafaren el cotxe cap a València, on s'havia convocat la manifestació unitària. Van arribar a la marxa quan sortia de la plaça de Sant Agustí, a dos quarts de set de la vesprada. A eixes hores, però, el centre de la ciutat ja estava col·lapsat per les manifestants que, segons dades dels sindicats convocants, van arribar a ser 350.000.

Josep és membre de la Comissió Executiva de la Unió de Llauradors i Ramaders a la seua comarca i també ha estat secretari general de l'organització al País Valencià. Des de la seua experiència, apuntà que els agricultors valencians tenen una exigència bàsica des de fa anys: que se'ls pague un preu just pels seus productes. A eixa, s'hi sumen altres reivindicacions. Una d'elles és que la Conselleria d'Agricultura pague els 120 milions d'euros que deu a 25.000 treballadors del camp. Per reclamar-ho, una representació de la Unió es tancà a la seu de l'ens el 8 de novembre. En paraules de Josep, “amb la precarietat que els llauradors estem vivint, la Conselleria no pot ser una causa

més de la ruïna”. Les queixes s'estenen al govern espanyol i a la Política Agrària Comuna (PAC), “que s'ha dedicat a repartir els diners lliurement, com si fóra un bateig” i no d'una manera justa.

Josep acudí a la manifestació com a llaurador, però també com a pare d'uns fills que estan patint les retallades en educació i l'augment de les taxes i com a fill d'uns pares que estan repagant els medicaments mentre baixen les pensions. Per a ell, el 14 de novembre era un dia que s'havia d'estar al carrer “reivindicant els drets i evitant que se'n perguen més”. Però també afirmava que no n'hi ha prou amb una vaga general i que és conscient que calen moltes més accions perquè s'ature l'austericidi.

“No n'hi ha prou amb una vaga, calen moltes més accions perquè s'ature l'austericidi”

Josep acudí a la manifestació com a llaurador, però també com a perjudicat per les retallades

La manifestació de Lleida va ser molt pacífica i no es va produir cap conflicte

LLEIDA · ÈXIT DE CONVOCATÒRIA A LA MANIFESTACIÓ I ELS PIQUETS

La vaga general omple els carrers de Ponent

Laura Lascorz
terresponent@setmanaridirecta.info

La jornada de vaga general a Lleida va estar marcada pels diferents piquets que es van dur a terme al llarg del dia. El primer va ser a les 5 de la matinada. Els treballadors i les treballadores del polígon del Segre i el piquet anticapitalista van bloquejar totes les entrades al polígon amb pneumàtics encesos per evitar l'accés a les empreses. En acabat, es van fer diversos piquets informatius als instituts i a la universitat, on el seguiment de la vaga per part de l'estudiantat va ser molt ampli. D'altra banda, pel que fa a la docència, cal dir que, en l'àmbit universitari, no hi ha hagut una participació

activa important i, segons el govern, només un 10% de les docents de l'ensenyament públic de primària i secundària de Lleida província van secundar la vaga. En l'àmbit privat, segons CCOO i la UGT, un 70% de les plantilles d'empreses grans van seguir la vaga. A mig matí, un piquet format per una quarantena de persones del Bloc Anticapitalista van passar per l'eix comercial de la ciutat amb l'objectiu de tancar alguns comerços. Durant el recorregut, el piquet es va desplaçar fins a la rambla Ferran per mostrar el seu rebuig davant la visita de l'alcalde del PP de Badalona, Xavier Garcia Albiol, que es trobava en un bar, protegit per nombrosos efectius dels Mossos d'Esquadra. A les 12 del migdia, a la plaça Sant Joan, va començar el piquet ciutadà del Bloc Anticapitalista, que va aglutinar els piquets provinents del barri de Capponet i de l'ETSEA, juntament amb el piquet anticapitalista. Més d'un centenar de perso-

nes es van dirigir a l'estació de Renfe, el Mercadona, la COELL (on es van llençar ous de pintura), l'Esclat i el Telepizza. Durant el camí, es van anar pintant bancs i caixes. Tot plegat va acabar amb un dinar popular a la plaça Ricard Vinyes, punt de cita de la manifestació convocada a la tarda. A les 17:30, prop de 10.000 persones van assistir a la multitudinària manifestació convocada per tots els sindicats a la ciutat de Lleida. La manifestació va ser molt pacífica i no es va produir cap conflicte. El lema més sentit al llarg de la tarda va ser *Vaga, vaga, vaga! Vaga general!*

10.000 persones van assistir a la manifestació unitària de Lleida

Un cop acabada la manifestació, a la plaça Sant Joan, va començar el piquet juvenil organitzat per Arran Lleida, que va posar rumb a la zona d'oci de Capponet. El piquet, format per un centenar de persones, va arribar fins al McDonald's i va passar per diversos bars de la zona; a l'entrada d'un d'aquests establiments, els Mossos van carregar contra el piquet i van provocar corredisses momentànies, que el van trencar. Finalment, no hi va haver gent ferida.

La vaga del 14-N als Pallars

Diversos col·lectius i sindicats del Pallars van convocar la vaga i una manifestació. La caravana va començar a Sort a les 10 del matí i va acabar a Tremp, on es van aplegar més de 200 persones a les 12 del migdia (en plena jornada de vaga). Durant la manifestació que va recórrer els carrers de Tremp, es van cridar consignes contra les retallades i la corrupció. La jornada matinal va acabar davant de l'ajuntament de Tremp, però va continuar a la tarda perquè diverses persones es van desplaçar a la gran manifestació de Lleida.

, impressions

Àngel Ferrero • Periodista i membre de l'ANC a Alemanya
opinio@setmanaridirecta.info

La Catalunya lliure i la política internacional

La independència de Catalunya és un fet. És un fet, perquè ja es debat la composició i la naturalesa de les seves estructures d'estat l'endemà mateix de la independència. Aquest debat no és un pas cap a la construcció de la República catalana, sinó que és ja la República catalana en construcció. La mateixa idea d'una Catalunya independent ja és al cap d'una majoria social suficient i, com deien els joves hegelians, "tot allò que és racional, és real". El moment és oportú, tota la resta és qüestió de voluntat política. L'actual president de la Generalitat de Catalunya, Artur Mas, ha declarat reiteradament que la Catalunya independent serà un estat "sense exèrcit". No seria pas, com molts mitjans de comunicació s'han encarregat ja d'explicar, el primer. Existeixen nombrosos precedents de països que han decidit prescindir de les forces armades i transferir-ne les responsabilitats a la policia i la guàrdia costera. És, per tant, una idea perfectament factible que a més convertiria Catalunya en un exemple a seguir. Però la proposta de Mas depèn, i molt, del futur paper de Catalunya al món i de les seves aliances internacionals, un debat inexistent i que el recent viatge d'Artur Mas a Moscou hauria de servir per començar a plantejar-nos. Pràcticament tothom a Catalunya sap que la cúpula de CiU és

SOL UNDURRAGA

-no se n'han amagat mai- proatlantista i proisraeliana. Si CiU seguís els passos del Partit Nacionalista Escocès i acceptés la integració de Catalunya a l'OTAN, la seva admissió obligaria el país a satisfer determinats requeriments, entre ells l'existència d'unes forces armades -l'única excepció dels seus 28 membres és Islàndia-, amb la qual cosa la proposta de Mas es convertiria en una altra promesa

incomplida. Catalunya hauria de crear unes forces armades del no-res i adaptar-les immediatament després a la nova estratègia de l'OTAN, que obliga a l'especialització dels exèrcits que en són membres perquè siguin perfectament útils als interessos geopolítics de l'OTAN i perfectament inútils per a la defensa del país (en teoria, perquè la resta de països membres prestaria la seva assistència en cas

de conflicte). Així, l'OTAN ha obligat els exèrcits de les repúbliques bàltiques a especialitzar-se en descontaminació nuclear-biològica-química (Letònia), assistència mèdica (Lituània) i detecció i retirada d'explosius (Estònia). Tots els països de l'OTAN han de contribuir tanmateix amb un contingent de "tropes per al manteniment de la pau" i facilitar territori i instal·lacions a l'Aliança Atlàntica. Unes

forces armades, i encara més unes forces armades integrades a l'OTAN, són un llast pressupostari del que tots els estats se'n ressenten abans o després. Si Catalunya fos membre de l'OTAN, tal i com plantejgen molts sectors de la dreta sobiranista, s'alienaria dels anomenats BRICS (Brasil, Rússia, Índia, la Xina i Sud-àfrica), minvant la seva capacitat de maniobra en un món multipolar on les potències emergents disputen, amb èxit considerable, l'hegemonia dels Estats Units i on es formen progressivament diferents blocs geopolítics i econòmics, des del MERCOSUR (que compta amb l'Argentina, Brasil, l'Uruguai, Veneçuela, l'Equador, Xile, Colòmbia i Perú com a estats associats) fins a l'Organització de Cooperació de Xangai (que integra la Xina, Rússia, Kazakhstan, Kirguizistan, Tadjikistan i l'Uzbekistan). Una Catalunya independent ha de ser-ho plenament, i això passa també per les seves relacions internacionals. La Catalunya independent hauria de mantenir una posició d'estricta neutralitat i potenciar la diplomàcia. Si existeixen precedents d'estats sense exèrcit, també n'hi ha d'estats que no són membres de l'OTAN a Europa, com Irlanda o Finlàndia. Catalunya no pot treure's els grills d'Espanya per posar-se'n uns de més grossos: els dels Estats Units d'Amèrica.

Salut Vila i Ros • Membre de Tallers per la Llengua
opinio@setmanaridirecta.info

L'espanyolització de l'humor

En el món de la ràdio i la televisió sovint sorgeixen programes que tenen la capacitat d'introduir el seu vocabulari particular al carrer. Segurament és dins el terreny de l'humor i l'entreteniment on aquest fet es dona amb més freqüència. Un exemple que en trobem actualment és l'APM (Alguna pregunta més?). És indiscutible que aquest programa, emès per TV3 des de fa unes quantes temporades, ha aportat tot un lèxic i un conjunt d'expressions a una part considerable de la

població. No es tracta, doncs, d'un simple recull de pífies i frases gracioses, sinó d'un programa amb evidents repercussions lingüístiques. Donat que bona part de les fonts del programa beuen de televisió espanyola, el percentatge de presència d'espanyol respecte al català és escandalosament alt. Si bé és cert que mirar-lo ens serveix per copsar, i alhora divertir-nos, amb el que es cou en certes emissions espanyoles, tot mostrant-nos una realitat clarament allunyada de la nostra, també és veritat que lin-

güísticament repercuteix en el nostre parlar de cada dia. Certament, les llengües són sistemes dinàmics que continuament incorporen lèxic provinent d'altres llengües. Però quan la llengua que aporta noves paraules i expressions és pràcticament sempre la mateixa i alhora es tracta de la llengua que ha estat utilitzada per oprimir i minorar la llengua pròpia del territori durant segles, el que succeeix és que la llengua pròpia s'empobreix i s'aplanen el camí cap a la substitució lingüística. La

influència d'aquest tipus de programes doncs, té com a conseqüència una espanyolització del nostre parlar. Malauradament, el cas de l'APM no és aïllat. Ja fa anys que sembla que certs humoristes tinguin la necessitat de recórrer a l'espanyol per fer gràcia, com si la nostra no fos una llengua per fer riure a la gent. Quan recentment certs ministres espanyols han parlat d'espanyolitzar l'educació, la societat catalana ha reaccionat en defensa dels seus drets lingüístics. Cal tenir present, però, que existeixen altres formes d'espanyolització més subtils, o potser no tan subtils, però sí més acceptades inconscientment, i una d'elles ens arriba a través dels mitjans audiovisuals. Només cal escoltar com parlen els

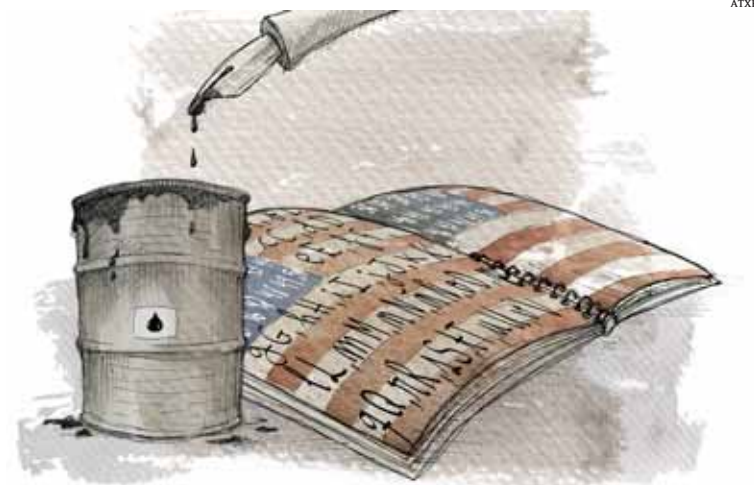
infants i joves per arribar a la conclusió que amb el manteniment del model educatiu català no n'hi ha prou per aturar el procés d'homogeneïtzació a què ens vol sotmetre l'Estat espanyol. I el més greu del cas és que aquest tipus d'influències vinguin de la pròpia Televisió de Catalunya, "la teva", com si no fossin prou els imputs que ens arriben de mitjans espanyols. Si pretenem normalitzar el català com a llengua de cohesió social i treballar per viure plenament en català, hem de ser capaços de crear programes d'humor amb la nostra llengua. En un país lingüísticament normal, la llengua amb la qual es parla, s'estudia, es canta i s'estima, també pot i ha de ser la llengua amb què es riu i es fa broma.

Xavier Bohigas · Investigador del Centre d'Estudis per a la Pau J. M. Delàs
opinio@setmanaridirecta.info

L'ocupació de l'Iraq i la destrucció del sistema educatiu

Aviat farà 10 anys de la invasió de l'Iraq per les tropes de la coalició dirigida pels Estats Units i Gran Bretanya, amb la participació espanyola (recordem el trio de les Açores; Bush, Blair i Aznar). Els efectes, immediats i a llarg termini, de l'ocupació han estat devastadors i els seus culpables no han estat detinguts, ni jutjats. Aquest any, més de 200 organitzacions han presentat al Consell de Drets Humans de l'ONU diversos documents que exposen les constants violacions dels drets humans a l'Iraq i demanen que s'investiguin i es prenguin mesures per acabar amb l'actual situació d'impunitat. Després de 10 anys d'ocupació, el país no només no s'ha recuperat sinó que està en una situació de destrucció gairebé total. Hi ha un atur per sobre del 50%, la població té greus problemes per sobreviure, hi ha carestia d'aliments, els serveis públics essencials són gairebé inexistents (el subministrament d'aigua potable i les xarxes de sanejament són molt precaris), hi ha restriccions d'energia elèctrica (en alguna zona només n'hi ha durant una hora diària), etc. Després de la destrucció realitzada per les forces d'ocupació, els governs locals no han fet res per millorar la precària situació de la població. Voldria posar èmfasi en la repercussió de l'ocupació en el sistema educatiu iraquí.

Abans de 1991, el sistema educatiu iraquí era dels millors de la regió, amb un bon nivell d'alfabetització i d'escolarització. A partir de la invasió, l'Iraq ha patit un procés de desmantellament i de degradació que sembla intencionat, segons els documents presentats per les 200 ONG. Més d'un 80% de les institucions d'educació superior han estat destruïdes, saquejades o cremades. S'han bombardejat més de 700 escoles de primària (eren objectius militars?), se n'han incendiat unes 200 i se n'han saquejat 3.000. Durant el govern de Paul Bremer es va dur a terme una política de desbaazificació. Es calcula que, amb aquesta excusa, es van acomiadar més de 15.000 persones de la universitat i van ser substituïdes per altres, en general poc competents, però properes al nou govern. A més d'aquests acomiadaments, també hi ha hagut centenars

ATXE

d'assassinats de professors. El maig de 2004, la comunitat acadèmica es considerava amenaçada: s'havien produït molts assassinats i les coaccions i amenaces eren constants. Això va provocar que molts professors marxessin del país. Es calcula que en van marxar més de 65.000 entre 2003 i 2008. A inicis de 2012 s'havien comptabilitzat 317 professors universitaris assassinats. Pertanyien a disciplines acadèmiques ben diverses i la majoria tenien una alta preparació. Fins ara no s'ha investigat seriosament cap d'aquests assassinats. Les autoritats de les forces d'ocupació tampoc han fet cap investigació sistemàtica d'aquests crims. S'han portat alguns casos a diferents organismes internacional, sense cap resultat. A més

d'aquest esgarrifós panorama, la corrupció s'ha fet la mestressa de la situació. Desmantellar el sistema educatiu impossibilita el redreçament d'un país i el fa altament dependent d'altres. L'assassinat sistemàtic de personal acadèmic és doblement criminal, primer per la mort i patiment immediat i, segon, perquè hipoteca el futur de tot el país. La responsabilitat d'aquesta situació no és únicament del govern actual, les forces d'ocupació en són coresponsables. Voldríem que els culpables de la devastació de l'Iraq fossin jutjats i condemnats. Si no hi ha rendició de comptes, és possible que aquests abusos es tornin a produir. Crims d'aquesta magnitud no han de quedar impunes. No podem oblidar l'Iraq.

d'aquest esgarrifós panorama, la corrupció s'ha fet la mestressa de la situació. Desmantellar el sistema educatiu impossibilita el redreçament d'un país i el fa altament dependent d'altres. L'assassinat sistemàtic de personal acadèmic és doblement criminal, primer per la mort i patiment immediat i, segon, perquè hipoteca el futur de tot el país. La responsabilitat d'aquesta situació no és únicament del govern actual, les forces d'ocupació en són coresponsables. Voldríem que els culpables de la devastació de l'Iraq fossin jutjats i condemnats. Si no hi ha rendició de comptes, és possible que aquests abusos es tornin a produir. Crims d'aquesta magnitud no han de quedar impunes. No podem oblidar l'Iraq.

. CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: Riego 37, baixos esquerra. 08014 Barcelona. L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

La censura feixista

Víctor Montañés, Lleida

Els mitjans de comunicació, com a corretges de transmissió dels poders fàctics de cada estat, s'han proposat silenciar el genocidi perpetrat per l'OTAN i les seves forces mercenàries contra el poble de Síria. Els atemptats i els atacs terroristes dels mercenaris són celebrats, i no importa la gent civil innocent que mori, quan, per altra banda, hipòcritament diuen que ells, els agressors, estan en contra de la violació dels drets humans feta pel govern sirí. Fer una guerra d'agressió com estan fent els nobels de la pau (que baix ha caigut aquest premi), la Unió Europea i Barack Obama, és un gran crim que sembla mentida no hagi estat castigat, i, si més no, denunciat per molts països que es diuen "progressistes", França inclosa. Avui el delictes es vesteix impúdica d'intervenció humanitària, i al matar i assassinar li diuen lluitar contra un govern injust. Clar, és injust no deixar les riqueses dels països a mans dels capitalistes internacionals. El crim dels sirians, com de tants altres pobles que es rebel·len contra l'imperialisme, és reclamar per a si mateixos la sobirania sobre els seus destins i les seves riqueses.

La xacra de la corrupció

Josep M. Loste i Romero, Portbou

La corrupció és el gran càncer de la política; tot i que les arrels de la corrupció no són polítiques sinó econòmiques i, fins i tot, maquiavèliques -moure els fils del poder de debò, sense entrar en la política institucional. Per altra banda, caldria escapar la "metàstasi" de la corrupció des d'origen; és a dir, començant pels corruptors. Per aquesta raó sempre he considerat extremadament perillós vincular la política, en abstracte, amb la corrupció. Això, massa sovint, ha esdevingut un terreny adobat per al feixisme i d'altres xacres molt destructives per una societat democràtica avançada.

. EN CALENT

"Tothom qui l'ha conegut, destaca la seva total entrega"

Albert Rodríguez és membre del Casal d'Amistat amb Cuba de Lleida

Un dels fundadors del Casal d'Amistat amb Cuba, que ara farà ja 20 anys, va ser en Rodrigo Moreno, militant comunista que va lluitar des de l'any 1991 perquè a Lleida es pogués crear aquesta entitat. Va ser un compromís adquirit davant de la brigada de treball voluntari José Martí que

cada any viatja a Cuba en solidaritat i amistat amb aquesta república. Va ser en un any 1990 molt difícil per a Cuba, quan l'enfonsament de l'URSS va provocar el trencament dels programes d'ajuda mútua entre l'URSS i Cuba. Ara, a pocs dies de la mort de Rodrigo, veiem la força i valentia que van

presidir tots els seus actes, i, en especial, els molts esforços invertits, primer, en crear l'associació, i segon en fer que la seva marxa no s'apartés mai de la solidaritat i amistat amb Cuba, malgrat trobar, durant aquests 20 anys, molts esculls en el camí. De Rodrigo Moreno, tothom qui l'ha conegut, en destaca la seva total entrega a la causa, sense importar-li esforços que arribaven a l'extrem d'estar dies sencers treballant en les tasques voluntàries del Casal: al

davant d'un tenderol, anant a manifestacions, trobades i reunions, recollint material solidari per enviar a Cuba, i un llarg etcètera que per a una persona de la tercera edat encara fa més extraordinària i meritòria la seva absoluta dedicació. Quantes vegades en Rodrigo ha presentat actes públics del Casal, gràcies a la seva rica memòria i encertada oratòria, i quantes vegades, amb el seu discurs, ens ha donat la moral necessària per no decaure en moments de dificultats, ja que

Cuba, com el socialisme i el comunisme, sempre han estat enemics declarats dels poders que regeixen la nostra societat: el capitalisme, el neoliberalisme i l'egoisme. Encara que ell, conseqüent amb la seva ideologia comunista, no creia en el més enllà, sé que estarà ara en el cel dels més alts ideals, compartint la glòria de tots els prohoms i revolucionaris que han fet tant per portar la humanitat cap a una societat més igualitària i fraterna. Des del Casal et diem: fins sempre Rodrigo.

. EDITORIAL

Un sotrac que els derroqui

Quan un poble s'atura, agafa aire i es posa en moviment. Potser aquesta és la paradoxa que defineix millor una vaga general: les classes populars s'aturen per fer de tot, perquè passi de tot i perquè, allà dalt, ho sentin. La base trontolla, tota junta, alhora. I allà dalt, tremolen. La vaga del 14 de novembre va ser un clam continental contra l'austericidi. Un austericidi que vol dir, literalment i per desgràcia, que hi ha gent que s'està tirant per la finestra perquè l'estan a punt de desnonar. Gent acusada pels poders fàctics d'haver tirat la casa per la finestra, que s'acaba tirant per la finestra. Ras i curt. L'eco del clam, però, es va fer sentir amb força el 14 de novembre, amb un seguiment massiu a la indústria i el sector públic i amb molts comerços tancats. El fet que va demostrar de

manera més clara l'èxit de la vaga van ser les riudes de gent que van prendre els carrers: a Lisboa, a Madrid, a Barcelona, a Saragossa, a València, a Roma o a Atenes, milions de persones van cridar fins que l'eco va ser insuportable. Per als de dalt, és clar. La troica ha imposat la recepta de l'austeritat als pobles del sud d'Europa amb la complicitat dels governs de torn. I quan el cinquè ja no té més forats i la pèrdua de sobirania es fa latent amb les vides pròpies, potser no queda cap altra alternativa que llançar-se al carrer i aturar-se a la feina, a les escoles, als hospitals i a les llars per dir que els pressupostos els han de fer les persones i han de respondre a les seves necessitats. I aturar-se per moure'ns totes alhora fins que un sotrac immens els derroqui.

. COM S'HA FET

Aquesta setmana hem sortit dijous perquè dimecres ens vam afegir a la vaga general. Hem de donar una abraçada ben forta i molts ànims al nostre company Manu, que ha estat agredit pels Mossos d'Esquadra mentre feia la seva feina per a aquest setmanari. L'han apuntat directament i li han disparat una bala de goma a deu metres de distància que li ha deixat una forta contusió al bessó dret. Com a mitjà on participa el Manu, condemnem amb tota la contundència possible aquests fets.

També hem pogut veure el nou disseny definitiu de la DIRECTA i ens ha agradat molt. Tot i que ha canviat força respecte a l'altre disseny que s'havia proposat, volem agrair molt a la persona que el va fer la seva tasca. Així mateix, felicitem la gent que està assumint la feina actualment.

Finalment, ens alegra anunciar que el nostre company i corresponsal galaico-llobregatí, el Xavi, ha estat pare. Felicitats!

. FE D'ERRADES

— A la font de la infografia de la pàgina 8 de la setmana passada, hi havia un error molt obvi. La font no era Muts i a la gàbia, sinó Ni muts ni a la gàbia, una diferència subtil, però important.

. PENSEM, DONCS EXISTIM

La solució sistèmica és la que s'ha provat més cops

Roger Costa Puyal
directa@setmanaridirecta.info

El pensament antiautoritari sempre ha estat arrelat a Catalunya. La crema de fàbriques i esglésies, l'internacionalisme, el cooperativisme, la propaganda pel fet, l'escola racional, la Setmana Tràgica, el sindicalisme, la CNT, La Canadenca, els grups de defensa anarquista, l'explosió cultural llibertària dels anys vint i trenta (naturisme, nudisme, vegetarianisme, etc.), la FAI, el 19 de juliol, les milícies, les col·lecti-

vitzacions, Mujeres Libres, els maquis, els grups autònoms, els ateneus llibertaris, la insubmissió, l'okupació i un llarg etcètera de fets ocorreguts a casa nostra han tingut esperit àcrata. El debat sobre aconseguir el poder per fer el canvi des dalt o no entrar en aquest joc per fer-lo des de baix és molt antic, molt complicat i, a més, està més que gastat. Vaja, que no trobarem, ara i aquí, la solució definitiva. Potser mai, vés a saber. Ara bé, la solució sistèmica és la que s'ha provat més cops i la que ha pogut perdurar en el

temps, cosa que ha premès examinar-ne els resultats, prou coneguts. L'altra proposta, en canvi, no s'ha pogut consolidar mai enlloc. Els intents més aproximats podrien ser, segurament, el de Chiapas i, precisament, el que vam tenir a Catalunya el 36. Penseu que ja tornaria a ser hora d'intentar-ho: abstenció activa, destrucció del sistema, difusió de la idea i construcció d'alternatives, autogestió i llibertat. Si més no, tinguem paciència. El temps posa cada cosa al seu lloc. Llàstima que la memòria sigui tan volàtil. Salut!

. EL RACÓ IL·LUSTRAT

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005
C. Riego núm. 37 baixos esquerres, 08014 Barcelona
www.setmanaridirecta.info — directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

- Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
  - **RECONeixEMENT.** Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
  - **NO COMERCIAL.** No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
  - **SENSE OBRES DERIVADES.** No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
  - Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència.
  - Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior.
- Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

- Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric.
- El setmanari DIRECTA no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@setmanaridirecta.info — edicio@setmanaridirecta.info — audiovisuals@setmanaridirecta.info
fotografiadirecta@setmanaridirecta.info — il·lustracio@setmanaridirecta.info
subscripcions@setmanaridirecta.info — distribucio@setmanaridirecta.info
publicitat@setmanaridirecta.info — administracio@setmanaridirecta.info

Qui Som

REDACCIÓ: Estirant del fil | David Bou i Marc Font Impressions | Lèlia Becana Així està el pati | Jesús Rodríguez i Manu Simarro Quaderns d'Illacrua | quadernsillacrua@setmanaridirecta.info Roda el món | Laia Gordi i Oriol Andrés Observatori dels mitjans | Javier Borrás Expressions | Anna Pujol Reig, Mireia Chavarria i Àlex Vila Agenda directa | Arnau Galf i Muriel Comas La indirecta | Àlex Romaguera FOTOGRAFIA: Robert Bonet IL·LUSTRACIÓ: Carlos Villafranca CORRECCIÓ: Laia Bragulat EDICIÓ: Marc Iglesias COMPAGINACIÓ: Roger Costa Puyal PUBLICITAT: Anna Pujol Reig DIFUSIÓ: Blai Lindström DISTRIBUCIÓ I SUBSCRIPCIONS: Lèlia Becana ADMINISTRACIÓ: Jordi Raymond

Corresponsalies

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@setmanaridirecta.info
BERGUEDA: bergueda@setmanaridirecta.info
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@setmanaridirecta.info
EL CAMP: elcamp@setmanaridirecta.info
GIRONA: girona@setmanaridirecta.info
L'HORTA: horta@setmanaridirecta.info
MANRESA: manresa@setmanaridirecta.info
MARESME: maresme@setmanaridirecta.info
MENORCA: menorca@setmanaridirecta.info
OSONA: osona@setmanaridirecta.info
RIPOLLÈS: ripolles@setmanaridirecta.info
SABADELL: sabadell@setmanaridirecta.info
SOLSONÈS: solsones@setmanaridirecta.info
TERRASSA: terrassa@setmanaridirecta.info
TERRES DE L'EBRE: terresebre@setmanaridirecta.info
TERRES DE PONENT: terrespont@setmanaridirecta.info
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@setmanaridirecta.info

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 15

, així està el pati

Segon aniversari del primer suïcidi conegut
d'una víctima de desnonament | PÀG. 10 i 11

La campanya 'Nou Barris cabrejada, diu prou' proposa
mesures per revertir els efectes de la crisi | PÀG. 12

COSTES · EL COMPLEX TURÍSTIC ACOLLIRIA 550 EMBARCACIONS EN UNA ZONA PROTEGIDA DEL PARC NATURAL DELS AIGUAMOLLS DE L'EMPORDÀ

Un promotor vol construir un port nàutic residencial a la gola del Fluvià

Olga Margalef
redaccio@setmanaridirecta.info

L'empresa Canales del Fluvià Nàutic SL pretén transformar la desembocadura del riu Fluvià amb la construcció d'una base nàutica esportiva. La resposta i l'oposició del moviment ecologista empordanès no s'ha fet esperar i organitzacions com la Institució Altampordanesa per a la Defensa i Estudi de la Natura (IAEDEN) asseguren que el complex es projecta en uns terrenys inclosos al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

Una zona no urbanitzable

Ara fa onze anys, el promotor immobiliari Víctor Latorre va adquirir els terrenys de la desembocadura del Fluvià, sota l'assessorament de l'antic alcalde de Sant Pere Pescador (el convergent Florenci Bosch), amb la intenció de construir-hi un complex nàutic. L'any 2003, la Generalitat va requalificar els terrenys perquè no s'hi pogués edificar, ja que a que es trobaven dins el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. Al cap de dos anys i per indicacions del Departament de Política Territorial i Obres Públiques (PTOP), es va enderrocar l'única estructura que hi existia, l'edifici Fluvià Marina, construït durant els anys 70 per l'empresa Rumasa, que planificava ubicar-hi una urbanització de luxe. L'edifici es trobava en zona inundable, no urbanitzable i

L'entitat IAEDEN-Salvem l'Empordà recorda que la desembocadura del Fluvià pertany al parc natural des de l'any 1993

especialment protegida. L'enderrocament es va convertir en una victòria de referència pel moviment ecologista, després de 30 anys de lluita en defensa de l'espai dels aiguamolls.

Concessió del Ministeri

Durant el darrer Saló Nàutic de Barcelona, es va presentar de nou un projecte de base nàutica a l'espai protegit, anomenat Illa del Fluvià. Segons la pàgina web promocional, el complex constarà d'instal·lacions amb spa, gimnàs, piscines, allotjaments, un restaurant i amarraments per a 550 embarcacions. A la mateixa pàgina, es presenten les tarifes d'amarratge per a l'estiu de 2013, un mapa dels amarradors i una aplicació per fer reserves. El projecte ha sortit a la llum després que el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient hagi ator-

gat, el darrer mes de juny, una nova concessió per a l'ús dels canals d'aigua de 30 anys de durada a l'empresa Canales del Fluvià SL. El projecte pretén aprofitar els antics canals de la fallida urbanització de

ció conté informació que pot ser considerada publicitat enganyosa.

"Menys impacte que un càmping"

En una entrevista a la Cadena SER, Víctor Latorre, el promotor principal, va declarar que, amb aquesta concessió ministerial, la instal·lació d'una base nàutica als aiguamolls és legal i va admetre que els tràmits amb l'administració per als permisos d'instal·lació d'allotjaments i equipaments encara no s'han efectuat. També va explicar que reclama una indemnització a la Generalitat per la inversió de compra dels terrenys que va fer l'any 2001, de prop de dotze milions d'euros, atesa la posterior requalificació, afer que està pendent d'un litigi judicial entre les dues parts. El promotor ha declarat que "el projecte tindrà menys impacte que un càmping" i que és compatible amb els usos del parc.

A la web del projecte ja es publiciten les tarifes d'amarratge per a l'estiu de 2013

luxe Fluvià Marina. De moment, la Generalitat no s'ha pronunciat oficialment al respecte amb l'argument que no disposa de prou documentació. Per altra banda, l'Ajuntament de Sant Pere Pescador s'ha mostrat escèptic davant la viabilitat del projecte i ha reconegut que la pàgina web de presenta-

"Un disbarat ambiental"

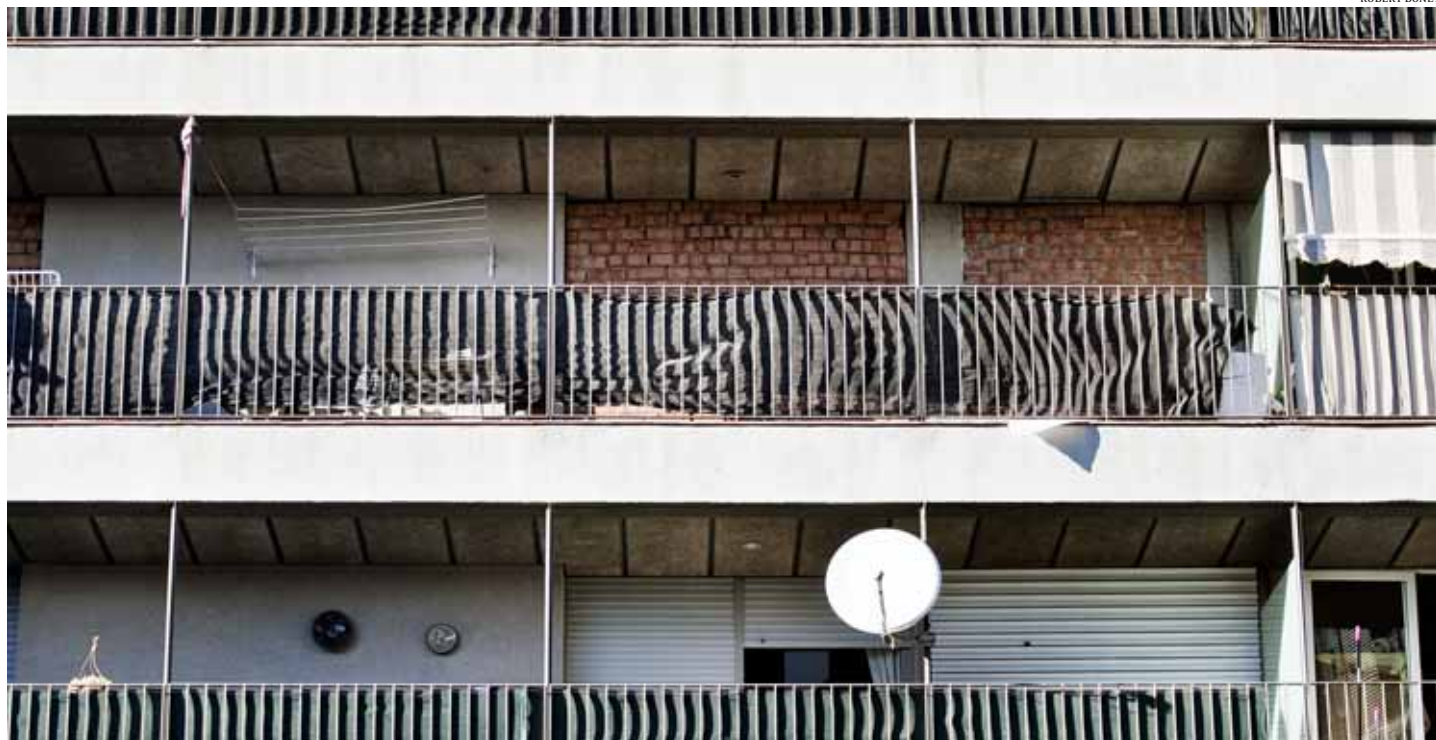
Tanmateix, IAEDEN-Salvem l'Empordà ha catalogat el projecte de disbarat ambiental. Segons la seva portaveu, Bàrbara Schmitt, la pretesa obtenció de llicències i permisos és inviable a causa dels diferents graus de protecció de què gaudeix l'espai. L'organització ecologista considera que l'impacte ambiental del projecte seria molt gran, tenint en compte tots els equipaments que implicaria el complex (piscines, estructures) i l'elevat trànsit de persones, vehicles i embarcacions que suposaria. També ha recordat, mitjançant un comunicat de premsa, que la desembocadura del Fluvià pertany al parc natural des de l'any 1993, és una zona Ramsar (forma part d'un conveni internacional de protecció de zones humides i aiguamolls) i, des de 2006, ha estat catalogada com a zona ZEPA (zona especial de protecció per a les aus) a efectes d'integrar l'espai a la Xarxa Natura 2000. Es tracta d'una zona humida formada per estany i prats inundables que constitueixen un hàbitat privilegiat per a la fauna, especialment per als ocells aquàtics. L'organització ecologista insta el govern de la Generalitat a donar una resposta negativa contundent i, alhora, anuncia la seva oposició frontal al projecte i la seva voluntat de lluitar per la defensa i la preservació del sistema natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

, així està el pati

L'HOSPITALET DE LOBREGAT • SEGON ANIVERSARI DEL PRIMER SUÏCIDI CONEGUT D'UNA VÍCTIMA DE DESNONAMENT AL BARRI DEL GORNAL

La Generalitat continua desnonant veïnat al Gornal malgrat les afirmacions de CiU

ROBERT BONET

El problema de l'habitatge al barri del Gornal no és nou i, fins ara, només s'ha resolt amb pedaços

Bertran Cazorla

baixllobregat@setmanaridirecta.info

Entre els blocs de pisos de protecció oficial del barri del Gornal -a l'Hospitalet- i les torres flamants dissenyades per Toyo Ito i Jean Nouvel de la plaça d'Europa, hi ha un parc on, el 9 de novembre, es va aplegar una trentena de persones. Recordaven que l'indret havia estat escenari del primer suïcidi conegut d'una víctima de desnonament: el dia 11 va fer dos anys que un home de 45 anys s'hi va penjar. No era un afectat per la hipoteca; ocupava un habitatge de protecció oficial de forma irregular i Adigsa l'havia denunciat per desnonar-lo. Dos anys després, les coses han canviat poc: moltes famílies pobres veuen en els pisos del Gornal que romanen buits durant mesos una solució a la manca d'habitatge i els ocupen irregularment. L'hereva d'Adigsa, l'Agència d'Habitatge de Catalunya, continua denunciant-les

a la justícia per fer-les fora. El primer suïcidi conegut d'un afectat per un desnonament va passar bastant desapercebut: poques hores després, l'inici de la campanya a les eleccions al Parlament de 2010 el va eclipsar. Dos anys després, en canvi, els desnonaments ocupen gran part del debat de la nova campanya electoral a causa dels nous suïcidis que es van produir arran de l'Estat. En aquest context, el candidat de CiU, Artur Mas, ha recordat que el Parlament ja es va posicionar contra els llançaments i que el govern ha aturat dos mil desnonaments mitjançant la mediació.

Però, el cert és que, al Gornal, el mateix govern de CiU ha continuat impulsant desnonaments durant aquests dos anys. Després del suïcidi, algunes ocupants van regularitzar la seva situació, però no van trigar a aparèixer noves famílies ocupants. Ara, n'hi ha una vintena, segons Alejandro Roldán, de la PAH de l'Hospitalet. Moltes són dones

soles amb fills al seu càrrec. Quan detecta una ocupació, la Generalitat sol aixecar-ne acta i presentar una demanda, però no resol el problema de fons: a l'Hospitalet, hi ha el segon parc de pisos de protecció oficial més gran de Catalunya, després del de Barcelona: n'hi havia 651 el febrer de 2011. L'administració ha

A l'Hospitalet, hi ha el segon parc de pisos de protecció oficial més gran de Catalunya

arribat a reconèixer que, en alguns moments, de tots ells, n'hi ha hagut fins a 102 de buits. Roldán, de la PAH, parla de "diversos centenars". D'altra banda, el president de la Federació d'AVV de l'Hospitalet, Manuel Piñar, calcula que prop de 200 famílies esperen un pis a la

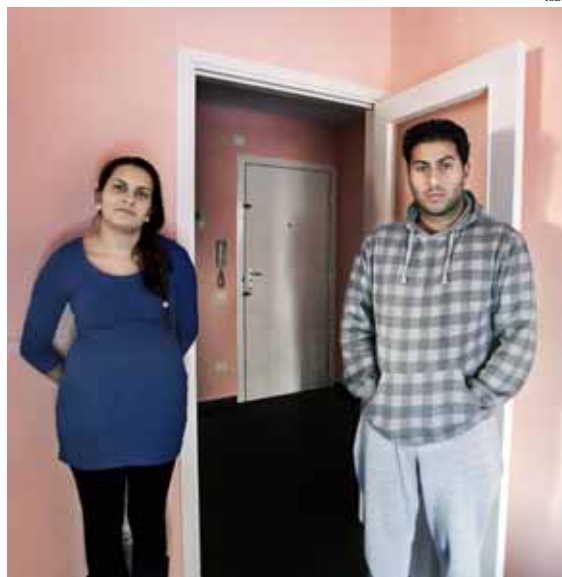
segona ciutat de Catalunya. "És un contrasentit que gastem diners públics per construir habitatges que després romanen buits durant mesos i mesos", lamenta Piñar, que també critica la manca de "coordinació" entre les administracions local i autonòmica per adjudicar-los.

El problema, que afecta especialment el poble gitano, molt nombrós al Gornal, no és nou i, fins ara, només s'ha resolt amb pedaços. Un exemple: el febrer de 2006, el setmanari *El Far* informava de l'acord establert entre l'Ajuntament i prop de quinze famílies ocupes per regularitzar la seva situació i destacava la satisfacció que va mostrar el llavors regidor d'assumptes socials, José Vicente Muñoz (PSC). Com l'alcalde d'aleshores, Celestino Corbacho, Muñoz no va trigar a abandonar l'Ajuntament per fer carrera política com a diputat i, després, a TMB. Però el problema persistia.

Revés judicial als desnonaments

Qui ha donat una resposta més activa al problema ha estat la PAH, que es disposa a obrir una oficina permanent al barri del Gornal. "Ens oposem als desnonaments, ja siguin impulsats pels bancs o per la Generalitat"; "Nosaltres no només demanem la dació en pagament, sinó també el dret de tenir un habitatge digne", explica Roldán, que recorda que aquests ocupants no estan inclosos en la moratòria anunciada pels bancs. Assegura que ja han aturat una dotzena de desnonaments al barri i fins i tot hi ha hagut un revés judicial a la Generalitat: el 16 d'octubre, la titular del jutjat d'instrucció número 6 de Barcelona va desestimar la demanda de desnonament que havia presentat l'Agència de l'Habitatge de Catalunya contra Mireia Llansà, que -de moment- podrà romandre al pis que ocupa des de l'abril de 2011 amb la seva filla de vuit anys.

, així està el pati

R.B.

La incertesa de no saber on naixerà el segon fill

Desirée Alcázar, de 22 anys, no sap si tindrà casa quan neixi el seu segon fill, en Francisco. Embarassada de sis mesos, l'Agència de l'Habitatge de Catalunya la va portar a judici el 31 d'octubre per desnonar-la del pis que ocupa des del 6 de gener d'enguany amb el seu marit, Francisco Gavilla, de 25 anys, i la seva primera filla, de quatre. Poc després de l'ocupació, uns representants de l'Incasòl es van presentar a la finca per aixecar acta de l'ocupació. "Em van dir que sortís, que aquí no duraria i que hauria de marxar a les bones o a les dolentes", recorda Alcázar. Ella ha intentat dialogar, però ha estat en va. Fins i tot va fer una instància per demanar "una regularització de contracte" a l'Agència de l'Habitatge. "Estic ocupant aquest ha-

bitatge, però no em nego a pagar; necessito que m'ajudeu a tenir un habitatge digne", relatava. Per ara, no ha estat escoltada i la família espera la sentència en un pis que sembla despulrat, sense cap moble sobrer, més enllà dels estrictament necessaris. Com passa a tantes famílies gitanes, també

en el cas d'Alcázar, el problema de l'habitatge s'ha reproduït generació rere generació. La parella va ocupar el pis perquè la casa on s'allotjaven abans havia quedat petita: la compartien amb els pares de la noia i tres germans més. La mare d'Alcázar l'havia aconseguida després de protestar i ocupar pisos.

Maltractada, mare sola i demandada

R.B.

L'estabilitat amenaçada

Carmen Pérez, de 57 anys, recalca que porta la seva néta de cinc anys a un bon centre educatiu. I també a la Paca García, l'escola de flamenc de Cornellà. Ho explica al pis que ocupa amb els seus dos néts (la nena i un nen de dos anys) i que ja ha adornat amb garlandes nadalenques que ha fet ella mateixa. En sap perquè ve de família de floristes; gitanos "ben situats", narra. Pérez intenta aconseguir que cada detall de la seva llar s'assembli al màxim a la d'una llar qualsevol de classe

mitjana de l'Hospitalet. Procura bastir una estabilitat que, explica, l'ajudi a controlar el trastorn bipolar que pateix. El desnonament pendent és la principal amenaça. Com a d'altres ocupants del Gornal, l'Agència de l'Habitatge de Catalunya va demandar la dona i un jutge va fixar el 10 d'octubre com a data per al llançament, però l'advocat el va aturar. "Si vénen, jo em trec la medicació i sóc capaç de qualsevol cosa", adverteix la dona.

Quan va entrar a l'habitatge, l'abril de 2011, estava destrossat i

no tenia aigua corrent. L'acabava de desocupar la família d'un home bregat en la protesta que va acabar rebent un pis regular. Pérez, que cobra 580 euros, havia cuidat el seu pare fins que va morir i es va barallar amb les germanes per l'herència del pis. Necessitava una casa i va entrar a la del Gornal. "Els Mossos van venir moltes vegades amb mala folla, però em vaig negar a marxar", relata. Va connectar el pis al subministrament d'aigua, el va rentar i moblar i, ara, s'hi vol quedar.

R.B.

La televisió acostuma a estar encesa a casa d'Eva Ribera. La família veu programes roses que fan esment de casos com el d'Amaia E., la dona que es va llançar pel balcó just abans de ser desnonada a Barakaldo. El tractament d'aquests suïcidis està bastint un imaginari alarmant entre les persones que pateixen situacions similars i no veuen cap altra sortida que emular-los: "Jo sortiré d'aquí amb els peus per davant, però als meus fills els donaran un pis", declara, per exemple, Ribera, que ocupa el pis on viu des de fa un any i mig.

Li costa veure altres sortides, a aquesta dona de 39 anys que cria tota sola un fill de 17, un altre de 15 i una nena de sis mesos. Havia treballat en un bingo i en el

sector de la neteja, però fa anys que està a l'atur. El pare del nadó és a la presó, assegura Ribera. I el dels dos nois la maltractava, afegeix. No el va denunciar. "El porto a judici i què fa, em talla el cap?", s'escuda Ribera. Senzillament, va fugir. Des de llavors, ocupa pisos.

L'abril de 2011, va entrar a l'actual. Romania buit des que va morir l'anterior inquilí, un home gran, el 21 de febrer d'aquell any. L'Agència de l'Habitatge de Catalunya trigava a reassignar-lo, però els seus inspectors no van tardar a aparèixer després de l'ocupació: el 27 d'abril ja n'aixecaven acta. I el 30 de març passat, Ribera va rebre la notificació en què el jutjat número 3 de l'Hospitalet la informava que admetia a tràmit la demanda de desnonament.

, així està el pati

BARRIS • LES ENTITATS SOCIALS DEL DISTRICTE BARCELONÍ S'ORGANITZEN PER ACONSEGUIR UN CANVI DE RUMB DE CARÀCTER SOCIAL

La inacció de l'administració davant els estralls de la crisi cabreja Nou Barris

Elia Herranz
redaccio@setmanaridirecta.info

LUÍS TATO

Centenars de veïns i veïnes van recórrer els carrers de Nou Barris, el vespre del 9 de novembre, per acabar a la plaça del districte, on, amb tambors, xiulets, megafons i tot tipus de pancartes, van expressar el cabreig descomunal que s'ha anat gestant de manera transversal a cadascun dels barris, sectors, entitats i generacions de ciutadanes d'aquesta perifèria de Barcelona que, històricament, ha lluitat per no ser-ho tant. El cabreig s'aixopluga sota la campanya *Nou Barris cabrejada, diu prou*, que vol denunciar els estralls que està provocant la suma de la crisi econòmica i el retrocés en les polítiques socials al conjunt del veïnat del districte barceloní.

Desnonaments i retallades

Alguns exemples poden ajudar a entendre com s'ha arribat a aquesta situació. Desnonaments diaris mentre es mantenen pisos públics buits i tapiats (300 només a Torre Baró); atur galopant (especialment entre el jovent) mentre el pressupost de Barcelona Activa es retalla a la meitat; desigualtats creixents de renda entre els barris i greus indicis de pobresa (les escoles denuncien que hi ha canalla que passa gana), amb uns serveis socials desbordats i insuficients per atendre les llargues llistes d'es-

La consigna és que un problema que passa en un barri és un problema de tothom

pera i amb una gestió pèssima de les beques de menjador; supressió de les urgències del CAP de la Guineueta i retallades a l'Hospital de la Vall d'Hebron mentre es condemna la revista *Cafèambllat* per denunciar la corrupció i la gestió fraudulenta a la sanitat pública catalana; retallades a l'ensenyament públic (per exemple, el tancament de matriculacions als CEIP Roger de Flor i Sant Josep Oriol)

Les entitats i el veïnat exigeixen el manteniment i el reforçament d'uns serveis públics destinats a garantir els drets bàsics a tota la població

mentre l'Ajuntament subvenciona aparcaments públics a Sarrià per a una escola concertada; retallades en les ajudes destinades a entitats culturals, d'esport de base i veïnals mentre Barcelona aporta 100.000 euros al Rally de Catalunya...

Amb tots aquests exemples, n'hi ha prou per explicar la diversitat de col·lectius (sanitat, ensenyament, moviment veïnal, parròquies, col·lectius pel dret a l'habitatge i els drets socials i laborals, equipaments de gestió ciutadana...) que s'han aplegat a la campanya i el caràcter intergeneracional que va tenir la concentració a la plaça del districte.

Que el districte mogui fitxa

Els problemes s'acumulen des de fa temps i tenen un vessant polític. El manifest de la campanya denuncia que l'administració del districte "no reconeix la gravetat de la situació, no treballa amb confiança i transparència amb les enti-

tats i el teixit social, no facilita el diàleg constructiu i no dona resposta a les qüestions plantejades". La minoria de CIU a l'Ajuntament ha provocat que el districte es quedi sense pla d'actuació. Les entitats del teixit social alerten sobre el procés de recentralització que està duent a terme l'Ajuntament, fet que anul·la la capacitat del districte de prendre decisions, ja que ho ha de consultar tot a *la casa gran*. La Coordinadora d'Associacions de Veïns i Entitats de Nou Barris denuncia que, en divuit mesos de mandat, la regidora "ha pres nota de tot i no ha respost a cap plantejament important de les entitats". Una falta de sintonia que ha arribat a la mateixa alcaldia, que s'ha mostrat molesta per l'actitud del teixit social de Nou Barris i encara se sent disgustada pel boicot durant el pregó de la festa major del districte, el maig passat, que no es va poder celebrar arran de la protesta veïnal.

"La ciutat de les persones"

La regidora d'Unió, Irma Rognoni, declara que "l'alcalde té com a màxima política el lema de 'la ciutat de les persones'" i que, davant els problemes financers, s'està deixant d'invertir en *totxo* per abordar polítiques socials. Tanmateix, les entitats han proposat una sèrie de mesures urgents i concretes al districte, que han resumit en un document de deu punts, entre els quals trobem la implicació del districte per aturar els desnonaments i obrir pisos públics de lloguer social, l'augment de la dotació en serveis socials, el compliment dels compromisos de les obres del metro de Virrei Amat, la descentralització del banc d'aliments i l'assumpció de la responsabilitat que el veïnat no passi gana, el suport al veïnat que ha estat estafat per les participacions preferents, o el reconeixement del paper social dels equipaments de gestió ciutadana i de les entitats.

I a partir d'ara, què?

Les més de cent entitats que han signat el manifest i que ara treballen en xarxa s'han emplaçat a continuar la feina en els seus àmbits amb el convenciment que són una mica més fortes. Tot i el desgast que suposa l'organització d'una campanya d'aquest tipus per a entitats que funcionen amb la feina voluntària i desinteressada de la ciutadania, estan convençudes que és la via adequada per promoure un canvi de rumb de caràcter social en les polítiques municipals.

El dia 2 de desembre, tornaran a convocar una assemblea per valorar el camí recorregut i per concretar com treballaran a partir d'ara. La consigna és que un problema que passa en un barri és un problema de tothom i que les mobilitzacions no s'aturaran fins que no es vegi una resposta política clara orientada a pal·liar el efectes de la crisi a Nou Barris.

Canons en defensa de la ciutat

El turó de la Rovira ofereix una panoràmica privilegiada de Barcelona a qui el visita. No és casualitat que, durant la Guerra Civil, l'emplaçament acollís les bateries antiaèries que protegien el cel barceloní dels bombardejos de l'aviació feixista que, a partir de 1937, van castigar severament la ciutat. La fi de la guerra va comportar l'abandonament i l'oblit d'aquest racó desconegut per molta gent. Però els sectors més desfavorits van trobar, en el turó, una oportunitat per sobreviure. A partir dels anys 40 i durant gairebé cinc dècades, l'indret es va omplir de barraques. Damunt dels canons, es va bastir la història de tot aquell veïnat que va lluitar per unes condicions de vida dignes. Molts anys després, gràcies a l'impuls veïnal, tot aquest llegat històric s'ha conservat i s'ha obert al públic.

Pau Dachs, Andrés González-Nandín i Irene Urango
afons@setmanaridirecta.info

El 1937, en plena Guerra Civil, Barcelona es trobava sota control republicà. Malgrat ser una ciutat de la rereguarda, allunyada del front, a partir del febrer d'aquell any, va començar a patir els atacs de l'aviació feixista italiana, que la bombardejava indiscriminadament per sembrar el terror i el desànim entre la població. Per aquest motiu, les autoritats republicanes es van afanyar a organitzar un sistema de defensa activa per localitzar i neutralitzar els bombardejos enemics. Per primer cop a la història, es va bastir i es va dur a terme la defensa d'una ciutat assetjada permanentment des del cel.

La defensa del terror feixista

Com a resultat d'aquella operació de defensa, es van construir diverses bateries antiaèries, entre les quals destacava la del turó de la Rovira. La Defensa Especial contra Aeronaus (DECA) va considerar que el turó era un lloc ideal per cobrir el flanc nord de Barcelona, a causa de la seva vista privilegiada de la ciutat. El maig de 1937, es va elaborar un primer projecte per construir les tres primeres bases i, el març de l'any següent, la bateria es va ampliar amb quatre canons *Vickers* de 105 mil·límetres.

Les armes antiaèries d'aquella època eren força escasses i precàries, fet que dificultava enormement la defensa. La lenta cadència de tir dels canons no podia fer res davant de la velocitat mitjana dels avions bombarders. L'historiador Joan Roca, director del Museu d'Història de Barcelona (MUHBA), explica que més que la capacitat real d'abatre aeronaus, l'important era "la seva capacitat dissuasiva". Un cop acabada la guerra, l'exèrcit franquista va desmantellar les bateries –ja inservibles– i els canons van donar pas, a principis dels anys 40, a unes noves ocupants: les barraquistes.

El barri de 'los cañones'

En plena postguerra, Barcelona patia una manca crònica d'habitatge. L'onada migratòria, provenint d'altres punts de l'Estat a la recerca d'una vida millor, es va trobar sense un lloc on viure. En poc temps, l'emplaçament militar abandonat del turó de la Rovira va esdevenir un indret idoni perquè s'hi instal·lessin les barraquistes. Es tractava d'un espai apartat i abandonat i les noves habitants van aprofitar les estructures construïdes durant la guerra. Ben aviat, la zona va passar a ser coneguda popularment com a *barrio de los cañones* –posteriorment, es batejaria oficialment com a Marià Labèrnia, prenent el nom del carrer que hi transcorre– i va arribar a tenir prop de 110 construccions.

MIRALLS

Santiago Medina

i Antonio Castán

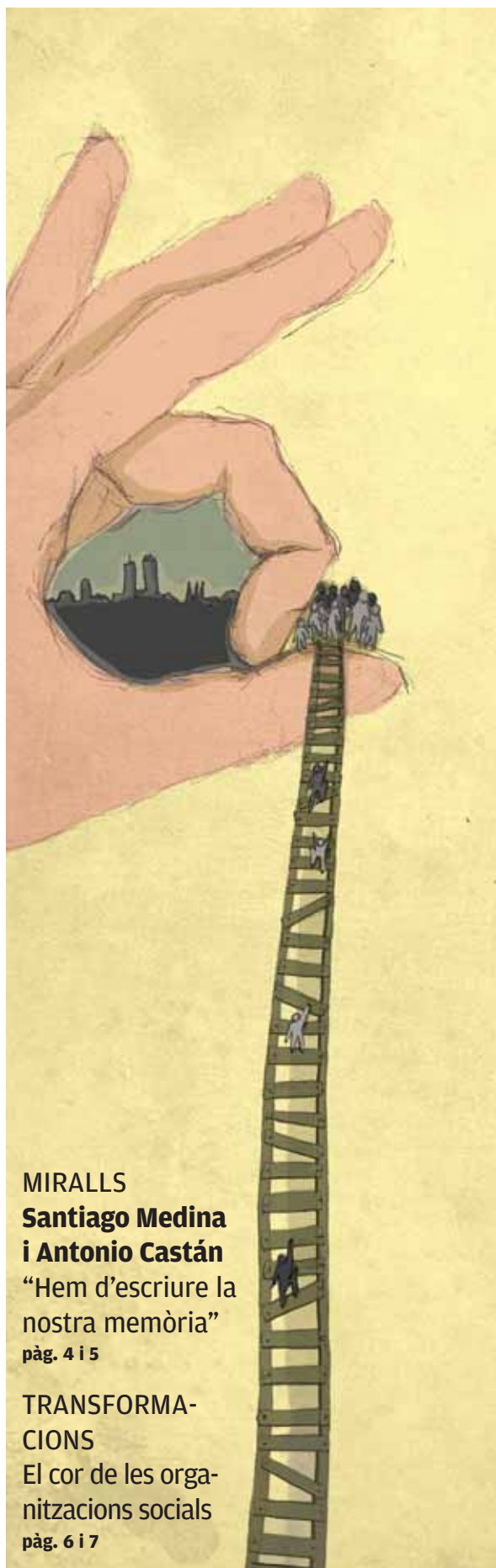
"Hem d'escriure la nostra memòria"

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

El cor de les organitzacions socials

pàg. 6 i 7

L'indret va esdevenir un nucli barraquista molt dinàmic. Joan Roca destaca la capacitat de les seves habitants d'urbanitzar i construir en un territori molt difícil, amb una gran economia de mitjans. "A més, hi havia una voluntat estètica. Tenien els seus patis, les seves places i fins i tot algun gronxador". A partir dels anys 50 i 60, el fenomen barraquista va arribar al seu clímax. Davant la manca de serveis de tot tipus, van començar les primeres reivindicacions per l'accés a l'aigua i per la recollida de les escombraries.

Les barraques del turó de la Rovira es van prolongar durant gairebé cinc dècades. Segons Roca, aquest nucli de barraques va durar tant no perquè les seves habitants fossin les més precàries, sinó tot el contrari: "Es tractava d'un barri prou cohesionat per demanar el reallotjament en un lloc adient, proper i que permetés que la gent que ho volgués es mantingués junta. Com que això no es va obtenir d'entrada, l'estada als canons es va perllongar fins que, finalment, els barraquistes van aconseguir el seu objectiu".

L'any 1984, van aconseguir la construcció dels anomenats *blocs verds* del carrer José Millán González, uns pisos del Carmel, propers al lloc, on van ser

reubicades bona part de les barraquistes. L'enderroc de les últimes barraques del turó, a principis dels anys 90, va significar la fi del barraquisme a la ciutat. No obstant això, aquell teixit social ha perdurat i bona part de la gent que antigament vivia i lluitava conjuntament per unes condicions de vida dignes, encara avui, es continua trobant al Local Social del Carmel.

Desenterrar la història

Durant la primera quinzena del mes d'agost de 2006, l'Associació de Veïns de Can Baró va impulsar un projecte emmarcat en la revitalització i la recuperació de la memòria històrica del turó. La iniciativa van comptar amb la participació d'una vintena de joves d'arreu del món, que es van dedicar a tasques de desenrunament i neteja de les restes arqueològiques. Toni Coll, director de Participació de l'Agència del Carmel, encara recorda "les pintades i la brutícia que caracteritzaven la zona".

Finalment, l'any 2009, l'Ajuntament de Barcelona (el Districte d'Horta-Guinardó), l'Agència del Carmel i el Museu d'Història de la Ciutat (MUHBA) van apostar per aquesta iniciativa i es va engegar la recuperació del llegat his-

Moltes de les barraques es van construir aprofitant l'estructura de les bateries antiaèries del Turó de la Rovira

-
Toni Coll

tòric i patrimonial de l'espai. El projecte museístic desenvolupat en una primera fase es va articular al voltant de les excavacions arqueològiques, encapçalades per Jordi Ramos. Es va analitzar el material i es van recuperar tant les antigues estructures de les bateries antiaèries com les de les barraques. "La intervenció ha estat molt discreta; no volem que es converteixi en un espai forçat; el mostrem tal com és, les restes que se'n conserven i que encara es poden apreciar", assegura Roca.

-
A causa de la seva vista privilegiada de la ciutat, el turó era un lloc ideal per cobrir el flanc nord de Barcelona
-

En la mateixa línia, Coll opina que "el turó ha de ser un espai obert als veïns de la ciutat, ja que forma part d'una història que cal conèixer i recuperar". Tot i així, assegura que encara es produeixen actes incívics que obliguen a fer un manteniment constant de la zona. La intervenció també ha comportat la instal·lació de panells

informatius, que ajuden les visitants a reconstruir la memòria del turó a través d'explicacions i fotografies de l'època.

"Parc sí, cases també"

Una altra de les qüestions que ha marcat la història del turó de la Rovira durant els darrers anys ha estat la intenció de l'Ajuntament de Barcelona d'aprovar l'anomenat Parc dels Tres Turons (de la Rovira, del Carmel i de la Creueta del Coll). El projecte de crear un parc urbà en aquestes zones parteix del Pla Comarcal de 1953 i el Pla General Metropolità de 1976 es va reafirmar en aquesta línia. La intenció del consistori municipal era que l'aprovaçió del parc impliqués la demolició dels habitatges situats dins l'àrea afectada, tot i que ocupen menys d'un 5% de la superfície del parc. Es tracta d'uns habitatges singulars, molts d'ells d'autoconstrucció, que donen una idiosincràsia particular al turó. Per això, el veïnat ha defensat que l'aprovaçió del parc no vagi acompanyada de la demolició d'aquestes cases. Si bé el govern de Joan Clos semblava decidit a tirar endavant el projecte –i, per tant, la demolició–, actualment, la reforma ha quedat paralitzada.

CUSTODIA MORENO, ANTIGA BARRAQUISTA:

“La dignitat és de les persones i no dels habitatges on viuen”

Granadina de 66 anys, Custodia Moreno encara recorda el fred que feia el 2 de novembre de 1947, quan -amb dos anys- va emprendre un viatge en tren de tres dies cap a Barcelona. Després que el seu pare perdés la feina a Renfe pel fet d'haver-se mantingut fidel a la República, la família va decidir traslladar-se a la ciutat comtal a la recerca d'una nova oportunitat. Per 500 pessetes, van comprar la barraca 62 del carrer Ramon Casellas, al barri del Carmel. Infermera de professió, a la dècada dels setanta, juntament amb el seu marit, va fundar l'Associació de Veïns del Carmel i es va convertir en la cara visible de la lluita per aconseguir habitatges i condicions de vida dignes al barri. El 1984, el Patronat Municipal de l'Habitatge els va lliurar els anomenats *blocs verds*, al carrer José Millán González. La seva història personal ens acosta a una part de la ciutat que, durant anys, ha romàs en l'oblit.

Recorda com va anar a parar a una barraca?

Quan vam arribar a Barcelona, ens esperaven uns amics dels meus pares que ja vivien a la ciutat. Ens havien buscat un pis al barri de Gràcia, però, quan hi vam anar, vam saber que l'hauríem de compartir amb quatre famílies més. Vam marxar i els nostres amics ens van portar a casa seva, que no era altra cosa que una de les barraques del Sagrat Cor, situades aquí on som ara, al Carmel. Als meus pares, els va caure el món als peus, però vam acabar comprant una barraca ja feta per 500 pessetes.

Qui vivia a les barraques?

Aquí, al Carmel, hi havia tres zones de barraques: les que anomenàvem del Sagrat Cor, on jo vivia, al carrer Ramón Casellas; les del turó de la Rovira, conegudes com *Los cañones*, i les del carrer Francisco Alegre. A nosaltres, ens coneixien pels del Sagrat Cor perquè teníem una imatge religiosa, que encara

fred i, a l'estiu, dormíem al carrer per la calor. Estàvem envoltats de fang; per anar a treballar, baixàvem amb botes d'aigua i ens posàvem les sabates quan tocàvem l'asfalt, i fins que no vam tenir aigua, les necessitats les fèiem en forats... Vam ser pioners en els contenidors ecològics! Tot i així, tinc un record molt feliç de l'ambient familiar que hi havia: cada barraca era un lloc de pas continu de gent.

Quan van començar la lluita per aconseguir millores?

L'any 1969, els barraquistes més reivindicatius ens vam agrupar amb altra gent del Carmel. Molta gent del barri no vivia en barraques, però sí en condicions infrahumanes. Així va néixer el Centre Social del Carmel, emparat per l'Església, però només érem quatre gats. L'any 1972, quan es van legalitzar les associacions de veïns, vam crear l'Associació de Veïns del Carmel. Llavors, va començar a venir gent. La primera manifestació va ser per aconseguir cubells d'escombraries, el 1973. Vam tallar el trànsit fent una bona muntanya de bosses d'escombraries... i es va organitzar un bon merder. Cinc dies més tard, ja teníem els cubells. Després, vam aconseguir la llum i l'aigua.

Com van respondre les autoritats i l'opinió pública?

Viure al bosc tenia l'avantatge que podíem despitat la policia; fins i tot era divertit. La nostra estratègia era que les dones anéssim al davant, perquè a nosaltres no s'atreïen a pegarnos. En aquest barri, hi vam tenir gent molt lluitadora i amb una gran visió de futur. Vam aconseguir l'escola Tramuntana i un centre de salut. Crec que els barraquistes, dins l'anomenat cinturó vermell de Barcelona, vam tenir un paper important en la lluita per la fi del règim franquista. Altres barris no van tenir temps d'organitzar-se, els van tornar les barraques i els van portar allà on van voler les autoritats: a polígons de la Verneda, la Mina... Pel que fa a la premsa, ens va ajudar molt. Nosaltres muntàvem *cristos* i ells en parlaven. A Huertas Clavería, el consideràvem la nostra veu; vaig assistir al seu enterrament.

FOTOGRAFIA:
Luís tato

Panoràmica de les barraques del carrer Francisco Alegre a finals de la dècada dels seixanta
- Custodia Moreno

“Els barraquistes vam tenir un paper important en la lluita per la fi del règim franquista”

avui mantenim i que ara s'ha de restaurar. En total, érem més de 700 barraques i cal pensar que, gairebé a totes, hi vivien famílies nombroses. Hi vivíem els immigrants andalusos, fonamentalment, però també extremenys, castellano-manxecs i gallecs arribats a Catalunya a partir de 1941. El barraquisme va ser com una taca d'oli que es va estendre.

Com eren les condicions de vida?

Cal dir que el tracte que vam rebre els immigrants de l'època va ser el mateix que estan rebent els extracomunitaris avui dia: controls a les estacions de tren, expulsions... Pel que fa a les barraques, la vida era molt dura. Eren cases fetes amb materials del bosc: fang, troncs... Es construïen clandestinament, durant la nit, i no feien més de 30 metres quadrats de mitjana. A l'hivern, passàvem

Ser barraquista era un estigma?

I tant. Vam rebre una doble marginació, l'administrativa i la ciutadana. El primer que ens vam haver de treure de sobre va ser la por. Estàvem immersos en la misèria, la majoria havíem patit represàlies polítiques, teníem la consciència de classe reprimida. Pel que fa al tractament social, molts no dèiem que érem barraquistes. Jo em limitava a dir que vivia al carrer Ramón Casellas 62. Una vegada, després que m'entrevistessin a la ràdio, la caixa a la qual pertanyia la clínica on treballava, que no en sabia res, em va oferir un pis. El vaig rebutjar perquè no volia abandonar la lluita de la qual formàvem part tots els barraquistes. Sempre s'ha parlat dels

habitatges dignes, però jo defenso que la dignitat és de les persones i no dels habitatges on viuen.

Vau aconseguir els pisos.

Com que érem a la muntanya i no els molestàvem, no van voler tirar les barraques a terra fins molt tard. Els primers enderrocaments van ser el 1977: eren els casos de gent que va voler marxar a pisos de protecció oficial a Canyelles, Nou Barris. Vam entendre els seus motius per marxar, tot i que, emocionalment, fos dur separar-nos. Però nosaltres ens volíem quedar aquí i, per tant, vam aguantar fins que, el 1984, vam aconseguir els pisos on vivim avui. Els últims barraquistes van ser reubicats l'any 1990.

Santiago Medina i Antonio Castán: “La memòria, o l’escrivim nosaltres o no ens l’escriurà ningú”

Santiago Medina i Antonio Castán van lluitar contra el franquisme i van practicar el sindicalisme compromès amb l'assemblearisme i la democràcia obrera a l'empresa de camions Enasa-Pegaso. Des que, a finals dels anys 60, van concedir una entrevista a la televisió pública italiana (RAI), on apareixien d'esquenes a la càmera forçats per la clandestinitat de la seva lluita, fins a l'estrena recent al Canal 33 del seu documental 'Tornar a la fàbrica', han passat uns quants anys, durant els quals el moviment obrer ha patit una sèrie de transformacions que l'han deixat irrecognoscible respecte del que va protagonitzar la lluita contra el tardo-franquisme i l'anomenada transició democràtica. Això sí, hi ha coses que no han canviat, com ara la seva manera d'entendre l'acció obrera com una eina de combat i de transformació social.

Ramon Samblas
entrevista@setmanaridirecta.info

Heu estrenat el documental *Tornar a la fàbrica* sobre les lluites sindicals a Enasa-Pegaso durant la dictadura i els primers anys de democràcia. Quina motivació hi ha darrere d'aquesta feina de recerca i de divulgació?

Antonio Castán: La motivació és recuperar la memòria, fer de baula entre les generacions que van lluitar i les que han de tornar a lluitar ara. Perquè la memòria, o l'escrivim nosaltres o no ens l'escriurà ningú. De fet, el projecte era més ampli, volíem fer una cosa més analítica i profunda on es veïés com era la lluita i l'organització dins la fàbrica i com evolucionava la conscienciació i la politització de la gent. Veure com les lluites començaven per motius econòmics i es tornaven polítiques quan s'arribava a l'enfrontament amb l'Estat. Això era evident, ja que, com que no hi havia llibertats, acabava havent-hi acomiadaments, repressió, etc. Tot això no es va poder fer i ha quedat pendent. El documental només és un traç molt superficial del que nosaltres volem mostrar.

Santiago Medina: L'interès que teníem nosaltres en aquest període de la lluita antifranquista era per mostrar la implicació de milers de treballadors i treballadores a les fàbriques. Volíem explicar què era la comissió obrera de fàbrica i com es feia sindicalisme, com es feien els fulletons de forma rudimentària, les assemblees internes, l'agitació externa, la confrontació i la lluita per les millores econòmiques...

Tornar a la fàbrica també compta amb la participació d'un antic estudiant. Podeu parlar-nos de les aliances que es formaven entre la classe treballadora i el moviment estudiantil?

AC: Darrere de moltes lluites, hi havia organitzacions polítiques clandestines. Tant les lluites com les organitzacions que les animaven van començar a fer-se grans. Llavors, tots passàvem per una experiència similar: primer, prenem consciència de la necessitat de lluitar per les condicions laborals, salarials i de vida, però era evident que, a cada moviment que fèiem, topàvem amb la dictadura; llavors, t'adonaves que el problema anava més enllà de les parets de la fàbrica. Això ens passava a tots i els universitaris tampoc eren una excepció a l'hora d'arribar a aquestes conclusions. Per això hi havia tanta connexió entre la gent de les fàbriques i els estudiants, generalment a través de les organitzacions polítiques. En el nostre cas concret, ens vam organitzar a Bandera Roja (organització clandestina de caire maoista). En general, era habitual que els estudiants vinguessin a les fàbriques i que nosaltres ens coléssim a les universitats; participàvem a les seves assemblees i acabàvem sortint d'allà amagats com podíem.

“Els Pactes de la Moncloa suposen el punt d'inflexió on es materialitza el procés de control i paralització del moviment obrer mitjançant un acord institucional”

SM: Nosaltres estàvem prenent consciència que s'havia de lluitar contra el sistema, però, a la vegada, ens adonàvem que no teníem cap mena de formació ni coneixement de la dinàmica dels processos revolucionaris i de lluita. Mentre ens movíem, arribaven notícies sobre l'existència d'una comissió obrera a Enasa-Pegaso i així va ser com vam entrar en contacte amb l'Escola de Formació Professional del Clot. Va ser un lloc on va haver-hi molta *moguda*. Allà, hi havia gent de Bandera Roja com l'Alfonso Carlos Comín, que era el cap d'estudis de l'escola; a través d'ell, vam conèixer Jordi Borja, Jordi Solé Tura i altra gent, que finalment van organitzar uns cursos de formació política, juntament amb gent d'altres organitzacions escindides del Front Obrer de Catalunya (FOC).

Al documental, se'ns mostra un sindicalisme de classe, combatiu i democràtic arrelat a peu de taller. Quin moment marca l'abandonament d'aquesta manera de fer i l'adopció del pacte social com a mecanisme regulador de les relacions laborals?

AC: Això passa durant l'any 1977, quan es negocien els Pactes de la Moncloa. Aquest és el punt d'inflexió. El Partit Comunista d'Espanya (a Catalunya, Partit dels Socialistes Unificat de Catalunya) negocia un pacte polític que implica garantir la desmobilització de la classe treballadora a canvi de la legalització del partit. Prèviament, s'havia intentat deixar el PCE-PSUC fora d'aquest pacte i utilitzar el PSOE, però els interessava més que hi participés el PCE-PSUC per la seva capacitat d'organització i la seva presència a les fàbriques. En aquella època, el PSOE s'acabava de reinventar i era aliè al moviment. També ens van imposar una qüestió clau. Es va crear la Coordinadora d'Organitzacions Sindicals (COS), que representava una coordinació des de dalt i on hi havia Comissions Obreres, la UGT i la USO. Aquesta coordinadora implicava desactivar l'assemblearisme a peu de fàbrica. Els va costar molts anys acabar de desmuntar-ho tot, perquè l'assemblearisme estava molt arrelat. En aquells moments, tot i que el PSUC ho capitalitzava tot i era una força molt important, no era hegemònic dins les fàbriques. El problema que vam tenir és que la resta de grups no ens vam coordinar per fer-hi front.

SM: Anys abans, ja es notava l'actitud del PSUC d'intentar controlar i aturar les mobilitzacions obreres. Un cop constituïda l'Assemblea de Catalunya, pel PSUC, el problema era no fer por a la burgesia democràtica que s'havia incorporat a la lluita.

Els gestors actuals del sistema ja han deixat clar, mitjançant dues reformes laborals, que no els interessa continuar pactant amb els sindicats majoritaris per mantenir l'estat de les coses. Això pot significar la tornada a un sindicalisme semblant al que mostra *Tornar a la fàbrica*?

SM: S'està obrint un nou període, marcat per una crisi molt profunda; el moviment obrer encara està responent als atacs que rep a la defensiva. A les empreses, la gent rep els anuncis d'ERO i ja dona per descomptat que acabarà al carrer; i la situació acaba desembocant només en la negociació de les indemnitzacions. Abans, la lluita per la defensa dels llocs de treball era una qüestió fonamental. Davant la qüestió de si es pot obrir una nova perspectiva de lluita, jo crec que sí. Es pot tornar a donar una situació d'assemblees de treballadors i treballadores que desbordin l'estat actual de les coses. Abans, les assemblees havien de desbordar el sindicat vertical que hi havia a la fàbrica. Això era relativament fàcil, ja que estava

totalment identificat amb el règim i l'amo. Ara, a la fàbrica, hi ha sindicats de treballadors que vénen d'una tradició de lluita determinada i això fa que la situació sigui més complicada, però, amb tot, és possible que acabin sorgint assemblees de treballadors i treballadores pròpies, autònomes i democràtiques. Actualment, les assemblees de les fàbriques estan mediatitzades per les federacions sindicals, que són les que acaben decidint si se signa un conveni o no, encara que el comitè d'empresa o la secció sindical no ho vegi amb bons ulls. Sembla més fàcil que aquesta situació es doni a sectors com l'ensenyament o la sanitat que no en d'altres sectors. Però també es comencen a veure assemblees d'indignats a alguns hospitals o col·lectius de treballadores d'escola bressol que s'organitzen i desborden els sindicats existents. No fa gaire, el 8 de maig, hi va haver una vaga de treballadores d'escoles bressol organitzada al marge dels sindicats oficials i fins i tot amb l'oposició d'alguns d'ells.

“Partíem de coses molt elementals, com millores del salari i millores al menjador del personal, que acabaven esdevenint lluites per la llibertat sindical i per l'amnistia política”

Els pressupostos generals de l'Estat dediquen 0 euros a promoure la memòria històrica. Quin ha de ser el motor principal de la tasca de recuperació de la memòria històrica?

AC: La memòria és cosa nostra, no de les administracions. No es tracta que els *fatxes* no vulguin que hi hagi memòria històrica, als altres que representen el capital, tampoc no els interessa massa que la nostra història se sàpiga. És per això que, a les escoles, no s'ensenyava com es va conquerir el vot femení o no s'estudia el moviment obrer. S'oculta la lluita de classes, que és una part fonamental de la història. I no s'ensenyava perquè no interessa. Fins i tot s'estava començant a produir un fenomen perillós amb la memòria històrica. S'han fet treballs bons, però al voltant de les escasses subvencions que es concedien; s'han fet perfils de memòria políticament correctes, amb la finalitat de vendre un producte bonic passant per sobre dels aspectes més radicals de la confrontació pròpia de la lluita obrera sota la dictadura. Aquestes pàgines de la nostra memòria, o les escrivim nosaltres amb la nostra militància, les nostres revistes, els nostres ateneus, etc... o es perdran.

FOTOGRAFIES:
Pau Barrena

El cor de les organitzacions socials

Fruit de la globalització econòmica, moltes empreses es mostren indiferents davant els problemes socials i, en alguns casos, fins i tot els provoquen. Però hi ha altres maneres de produir, consumir, finançar i gestionar, és a dir, de tenir activitat econòmica. Són formes de fer economia al servei de les persones i de la societat, és l'economia solidària. Per fer visible el compromís social de les organitzacions de l'economia solidària, des de l'any 2008, una cinquantena d'organitzacions del sector confeccionen un Balanç Social complementari al balanç comptable. D'aquesta manera, la ciutadania pot conèixer millor el seu cor.

Jordi Ribas i Alba Gómez
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

Mentre el capitalisme més voraç s'imposa de manera inexorable, cadascuna de nosaltres –empresadores o treballadores, consumidores o usuàries– tenim una gran capacitat d'incidència en la transformació del model socioeconòmic mitjançant les nostres pràctiques quotidianes. Conèixer les interioritats de les organitzacions socials amb què ens relacionem –les empreses i entitats on consumim, treballem, habitem o ens divertim– és el primer pas per construir la llavor d'una societat postcapitalista.

El grau d'incidència ciutadana en l'àmbit personal, proper, comunitari i local és extens. Podem denunciar les males pràctiques d'empreses i entitats; promoure iniciatives legislatives populars; reivindicar els nostres drets socials, econòmics i culturals; intercooperar; compartir, innovar i crear eines d'autogestió i d'autoregulació, i en de-

finitiva, construir l'anomenat mercat social enxarxant-nos amb projectes i organitzacions que treballen amb criteris democràtics, transparents i respectuosos amb l'entorn.

A Catalunya, el mercat social i l'economia social i solidària són una realitat emergent. Una mostra d'això és la primera Fira d'Economia Solidària de Catalunya, que es va celebrar els dies 27 i 28 d'octubre a la fàbrica Fabra i Coats de Barcelona i que va tenir un gran èxit de participació i d'assistència. Però encara hi ha una altra evidència de l'enfortiment d'aquest sector: la cinquantena d'organitzacions de l'economia solidària que, per cinquè any consecutiu, han decidit mostrar-se a la societat de manera transparent. Han fet públiques les seves pràctiques de democràcia, igualtat, compromís ambiental, compromís social, qualitat laboral i qualitat professional a través d'una eina d'auditoria anomenada Balanç Social, impulsada per la Xarxa d'Economia Solidària (XES).

Un balanç diferent

El Balanç Social és un dels instruments que permeten avaluar i millorar la responsabilitat social de les empreses, entitats i associacions al costat de les etiquetes de garantia ecosocial i les auditories socials. És un document on les organitzacions descriuen i mesuren, per mitjà d'una bateria de 46 indicadors, les aportacions socials, laborals, professionals i ecològiques fetes al llarg d'un exercici.

Des que es va concebre, el 2007, mig centenar d'entitats han començat a aplicar aquesta eina cada any. Això els ha permès tenir una idea de conjunt de les seves aportacions a la societat, detectar les mancances i, a partir d'això, establir objectius de millora per a l'exercici següent. Però també els ha servit per visualitzar les seves bones pràctiques a la societat i per difondre, juntament amb altres entitats de l'economia social i solidària, la responsabilitat social de tot sector. Aquesta pràctica, pionera a casa nostra, cada vegada és més necessària en la conjuntura actual en què les grans com-

panyies capitalistes es presenten com a abanderades de la responsabilitat social empresarial, tot i que destaquen per les actuacions depredadores amb el territori, per explotar les treballadores i per abusar de la clientela.

Els sis eixos de les organitzacions

El Balanç Social és una eina senzilla, operativa i gratuïta, concebuda de manera participativa i que fa una radiografia profunda de les organitzacions. A través d'una plataforma electrònica (www.bsxes.org), les organitzacions combinen les opinions de la gent que les integra, però també les de la clientela, les usuàries o les beneficiàries dels béns i els serveis que brinden. D'aquesta manera, construeixen una anàlisi polièdrica basada en dades i opinions.

El qüestionari del Balanç Social té sis eixos. Comença avaluant el grau de democràcia de les organitzacions i se centra en qüestions com la participació de les membres en l'elaboració del pla estratègic o en l'elecció dels òrgans de govern i càrrecs directius.

El segon eix és la igualtat, és a dir, el nombre de dones treballadores, el nombre de dones amb càrrecs de responsabilitat, el nombre de persones amb risc d'exclusió social, les diferències salarials, etc.

A continuació, les organitzacions poden mesurar el seu grau de respecte al medi ambient, que inclou el tipus de política, pla d'acció o sistema de gestió ambiental adoptat i el nivell de consum elèctric, d'aigua i d'altres recursos.

El quart eix és el compromís social, que fa referència, per exemple, a les entitats, xarxes i federacions on l'organització participa de manera activa, les hores i els recursos destinats a causes socials, les hores d'absentisme o el nombre de contractes indefinits que té.

Les organitzacions també examinen la qualitat laboral de les seves integrants. Per fer-ho, les treballadores o membres valoren, de manera anònima, el grau de satisfacció que tenen amb la feina, el sou, l'autonomia, la conciliació o la salut laboral.

El Balanç Social és una eina concebuda de manera participativa que fa una radiografia profunda de les organitzacions

Finalment, el Balanç Social inclou un eix centrat en la qualitat professional. Per aconseguir que les respostes siguin objectives, en aquest cas, les que s'encarreguen de respondre el qüestionari són les clientes o les beneficiàries de l'organització.

Amb els resultats d'aquests sis eixos contrastats, la comissió del Balanç Social de la XES atorga un segell a les organitzacions, que acredita la seva sostenibilitat social davant les administracions i les entitats de finances ètiques.

Raons per fer Balanç Social

“Nosaltres fa molt temps que fem auditories de caràcter qualitatiu, de repàs de comptes i balanços. Però entenem que els indicadors del Balanç Social ens permetien fer un altre tipus de reflexió sobre com ens organitzem, com són els nostres procediments, el grau d'igualtat i de desigualtat internes, la nostra relació amb l'entorn i el nostre compromís”, exposa Josep Maria Navarro,

de la Fundació Desenvolupament Comunitari, una organització que fa anys que fa el Balanç Social. Com ell, Helga Rovira, de la corredoria d'assegurances ètiques Arg, també troba essencial complementar el balanç comptable de l'empresa amb el Balanç Social de la XES: “A Arg, vam decidir fer Balanç Social perquè no només prioritzem l'aspecte econòmic, sinó també els aspectes socials,

societaris i mediambientals i, amb aquesta eina, els podem fer visibles a l'exterior”, manifesta.

Al costat de les fundacions, cooperatives i societats laborals, cada any hi ha més associacions que s'interessen per aquesta eina. És el cas de Remenant les cireres, una cooperativa de consum ecològic amb seu a Sabadell. Montse Llobet, una de les impulsores, està convençuda que fer

el Balanç Social aporta un valor afegit a aquesta mena d'organitzacions: “Recomanaria fer-lo, principalment, per ser coherents amb l'entitat i amb la seva ideologia i els seus principis. Després, per detectar els indicadors més mal valorats i proposar-nos objectius de millora; i, en darrer terme, per fer créixer l'economia social i solidària”.

Altres pràctiques d'auditoria social

El Balanç Social de la XES és la primera eina d'auditoria adreçada a les organitzacions socials que es desplega i es consolida a casa nostra. Des de llavors i fins a l'actualitat, s'han anat configurant altres eines per avaluar la responsabilitat social de les empreses, en el marc dels programes estatals i europeus, inspirades en els principis de l'European Foundation for Quality Management (EFQM). Un exemple d'aquesta mena de programes és RSE-Coop, impulsat per la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya i el Departament de Treball, que consisteix a implantar polítiques de Responsabilitat Social Empresarial a empreses d'economia cooperativa, referents naturals de la responsabilitat. Altres programes similars són RSEpime i Transparency Supply Chain, impulsats pel Departament de Treball i per la Cambra de Comerç, respectivament. Es tracta d'iniciatives molt acotades en el temps, a les quals s'han pogut adherir poques empreses. Més enllà del nostre territori, a escala estatal, destaca un mètode d'auditoria social que ha desenvolupat la federació Red de Economía Alternativa y Solidaria (REAS, red de redes), seguit per un gran nombre d'organitzacions, la majoria de les quals són empreses d'inserció. També trobem iniciatives interessants i exemplars a Europa. Vegem-ne dos casos rellevants: el primer és la iniciativa del Ministeri d'Economia de Bèlgica, que ja fa anys que incorpora un tipus de Balanç Social com a mecanisme de control i com a incentiu per adjudicar concursos públics i subvencions. El segon cas és l'eina de Balanç del Bé Comú, originària d'Àustria i amb moltes semblances amb el Balanç Social de la XES, tot i que s'adreça especialment a les empreses mercantils.

La primera Fira d'Economia Solidària de Catalunya ha demostrat que el mercat social i l'economia social i solidària són una realitat emergent a casa nostra

- Arxiu

+INFO

Fins a finals de novembre, qualsevol organització de l'economia social i solidària pot fer el balanç social:
www.ensenyaelcor.org
www.bsxes.com

El gest i la mirada

FOTOGRAFIA: Carla Moral

Quan mira, què pensa? L'evocació esdevé senzilla, des del nostre esguard que no veu el seu: soledat, devastació, natura assassinada, crepit de branquillons, cendres que cremen, encara, no se sap si expressant una vida que s'esllangueix o preparant-se per la que ha de venir. Per sobre de tot, subordinant-ho tot, un foc que ha esdevingut huracà. Aparentment imparable. Inabastablement imparable. No és foc nou.

És la nostra realitat.

Quan mirem, què pensem? Hi ha (des)esperança en els nostres ulls o tan sols indiferència? Aquella indiferència transmutada a voltes en un cinisme que no amaga sinó des-esperació. Tan sols els esclats de (des)esperança o ràbia ens parlen realment del que s'oculta sota l'aparent quietud. I en els ulls que s'amaguen a la imatge, què hi ha en aquests ulls?

Són els nostres ulls.

Res no ens queda velat quan sabem que la persona que mira som les persones que miren; que el seu esguard és el

nostre esguard; que la seva realitat és la nostra realitat; que aquesta terra és la nostra terra. Fora de la fotografia, hi ha la quarta dimensió: el temps. Aquell que no només admet la profunditat que ens falta en la imatge, sinó també el procés, la possibilitat del canvi. En ella, hi trobem la dissort i la sort de tots. Un temps que no és altra cosa que un simple pseudònim de la mateixa vida. Si a la imatge és un petit cristall que conté totes les tensions d'un univers que cobreix les nostres vides, en el procés hi ha el gest. El gest de fugir, de cercar una nova terra, de recloure's, d'esperar o de desfermar el cop. El gest de trobar, entre la intersecció de la realitat i el temps, de l'espai i la vida, l'envit, la xàldiga i l'eima o, el que és el mateix, el cop, la guspira i el camí, que ens permeti esberlar el mirall on (no) ens reconeixem. El gest de crear, així, un nou espill fet dels mil bocins del vell.

És el nostre gest.

Xavier Domènech Sampere

observatori dels mitjans

observatorimitjans@setmanaridirecta.info

INTERNET

Kaosenlared, amenaçada de tancament

El 26 d'octubre d'enguany, el proveïdor de serveis d'Internet sense ànim de lucre Nodoso i l'equip editor de Kaosenlared van rebre una comunicació de l'empresa alemanya Hertzner, proveïdora de plataformes de servidors per a pàgines web, on se'ls exigia la retirada d'uns articles publicats durant la guerra de Gaza dels anys 2008 i 2009, sota l'amenaça de tancament en un termini de 48 hores. La sol·licitud de supressió dels articles crítics amb la política israeliana sobre els territoris ocupats provenia de l'Association of Friends of Israel in Catalunya (AFI-CAT).

La reacció de Nodoso i la web de contrainformació davant l'amenaça de tancament va ser no

cedir a les pressions i iniciar una marató de gestions per realitzar els servidors del mitjà de comunicació en un altre proveïdor a Suècia. Kaosenlared denuncia el fet que AFI-CAT sigui una organització fantasma, amb una web creada cinc dies abans de cursar la petició a Hertzner. Tal com hem pogut comprovar, la seva web no té contingut propi i és un enllaç a la web del Ministeri d'Afers Exteriors israelià. Per la seva banda, Nodoso ha denunciat el fet que la petició és un intent clar de censurar informacions i articles d'opinió on s'exposen les vulneracions dels drets humans comeses pel govern i l'exèrcit israelià. El dia 5 de novembre, el col·lectiu Kaosenlared va informar, mitjançant

la pàgina d'Internet, que el proveïdor s'havia fet enrere i desistia de portar a terme la sol·licitud de l'AFI-CAT.

Aquest no és el primer atac contra Kaosenlared amb una finalitat censoradora. El novembre de 2010, arran de les informacions publicades sobre la vaga del 29-S, l'Ajuntament de Barcelona va sol·licitar a la fiscalia l'obertura de diligències contra diversos mitjans alternatius, entre ells Kaosenlared. Actualment, aquesta pàgina és la web de contrainformació amb més visites de tot l'Estat espanyol i compta amb gairebé 1.800.000 visites mensuals, segons fonts del col·lectiu editor. RAMON SAMBLAS

TELEVISIÓ

El director de la BBC dimiteix arran de l'emissió d'un documental polèmic

El director general de la cadena britànica BBC, George Entwistle, va dimitir, el 10 de novembre, arran d'un error difós en un reportatge sobre abusos sexuals comesos contra menors a Gales. El programa *Newsnight* de la BBC va emetre el polèmic documental el 2 de novembre. El reportatge tractava sobre els abusos sexuals comesos en una llar d'infants del nord de Gales. Al

documental, una de les víctimes, Steve Messham, va afirmar que un polític molt destacat de l'època Thatcher havia abusat sexualment d'ell, però no va donar el nom de l'agressor. Acabada l'emissió del programa, les xarxes socials es van omplir d'acusacions, entre les quals va destacar la que es feia contra Lord McAlpine, extresorer del govern britànic durant l'època Thatcher. Dies després, la víctima

d'abusos sexuals, Steve Messham, va demanar disculpes públiques a Lord McAlpine dient que l'havia identificat per error en unes fotos de la policia i que desmentia totalment que l'antic tresorer hagués estat el culpable de l'agressió sexual que havia patit. Aquestes declaracions van relacionar les paraules de la víctima emeses al documental amb l'acusació directa contra Lord McAlpine, que va

proferir crítiques molt dures i va acusar el reportatge de difamatori. El president de la BBC, George Entwistle, va declarar que el documental no s'hauria d'haver emès i va assumir totes les responsabilitats derivades de les acusacions. Poc després, va presentar la dimissió; va estar al capdavant de la BBC durant menys de dos mesos. JAVIER BORRÀS ARUMÍ

FREQUÈNCIES LLIBRES

Ràdio Bronka 104.5FM (també 96.6FM de 00h. a 14h.) Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | **Contrabanda 91.4FM** Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org | **Ràdio Línea IV** (només web) Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica 96.6FM** Barcelona www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM** Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.4FM** Sabadell www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos 90.1FM** Terrassa www.canangladajove.terrassa.net | **Postscriptum Radio** (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM** Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM** Olot www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM** València www.radio-klara.org | **Radio Malva 105FM** València www.radiomalva.wordpress.com | **Radio Aktiva 107.6FM** Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | **Radio Mistelera 100.8FM** Denia - La Xara www.lamistelera.org

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintoniza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 22h. L'Entrevista
DIMARTS: 22h. Docu...mental&Gènere
DIMECRES: 21:30h. Programa d'Horitzo TV

DIJOUS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
DIVENDRES: 21h. Programa de l'aigua

DISSABTE: 21h. La Xerrada
DIJUMENGE: 23h. Zienzia i Zpiritu.

agro cultura
La revista de la producció ecològica i l'agroecologia

Amb informació tècnica i actual
Compromesa amb el nostre sector
Arraelada en el territori

La publicació que t'ajuda
en la teva pràctica
professional

subscriu-te a
l'agricultura
ecològica

L'Edi. Espai de Recerca Agroecològica - Tel. 93 809 70 35 - info@agro-cultura.org - www.agro-cultura.org

una altra economia és necessària
una altra forma d'estalviar ja és possible

coop57
serveis financers ètics i solidaris

www.coop57.coop

Fundació Tam-Tam · 93 218 92 39
tamtam@ipernet.com

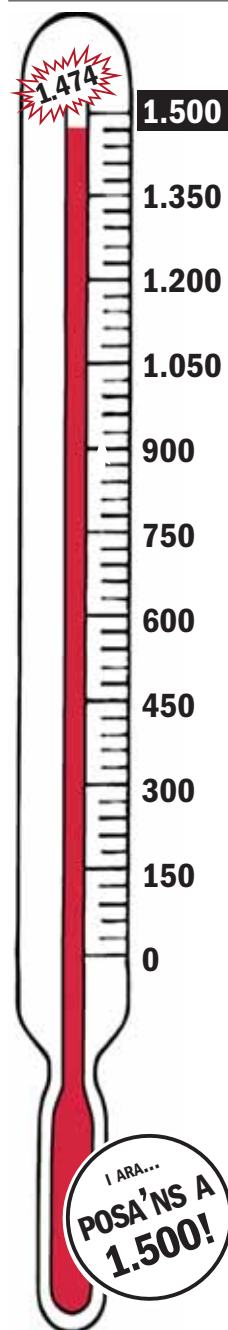
impresos de tota mena
disseny gràfic
compaginació
il·lustració
rètols
webs
...

, espai directa

. SUBSCRIPTÒMETRE

Si et subscrius* a la Directa, per només 5 euros* més, tindràs el llibre #RT15M

*NOMÉS SUBSCRIPCIONS ANUALS *MÉS DESPESSES D'ENVIAMENT SI N'HI HA

CONTRA LA LLEI DEL SILENCI

POSEM LA DIRECTA

SETMANARI DE COMUNICACIÓ

www.setmanaridirecta.info

. PUNTS DE VENDA

BARCELONA. GRÀCIA: Llibreria Aldarull · Martínez de la Rosa, 57 | Cap i Cua · Torrent de l'Olla, 99 | Infospai · Plaça del Sol, 19 | Taifa · Verdi, 12 | Papereria Cercles · Bailen 201 | Estanc · Roselló amb Castillejos | Quiosc República Argentina · República Argentina 233. **EIXAMPLE:** Quiosc Manu · Nàpols-Roselló. **GUINARDÓ:** Llibreria Rocaguinarda · Xiprer, 13. **SANT ANDREU:** Bar La Lira · Coroleu, 15 | Quiosc Comerç · Plaça Comerç | Quiosc Rambla · Fabra i Puig, 10 | Ateneu Llibertari del Palomar · Coroleu, 82. **NOU BARRIS:** Ateneu Popular de 9 Barris · Portlligat, 11-15 | Can Basté · Passeig Fabra i Puig, 274. **CIUTAT VELLA:** Taller de Músics · Requesens, 3-5 | Espai Icària · Arc de Sant Cristòfol, 11-23 | Xarxa Consum Solidari · Pl. Sant Agustí Vell, 15 | El Lokal · Cera, 1 bis | La Rosa de Foc · Joaquín Costa, 34 | Logofobia · UB Raval, dimarts de 10h a 18h | Quiosc Colom · Rambles | Etnomusic · Bonsuccés 6 | Quiosc Tallers · Rambles. **SANTS:** Centre Social de Sants · Olzinelles, 30 | Espai Obert · Violant d'Hongria, 71 | La Ciutat Invisible · Riego, 35 | Terra d'Escudella · Premià, 20 | Teteria Malea · Riego, 16 | Quiosc Cotxeres · Sants, 79 | Quiosc Francisco · Vilardell | Coop57 · Premià, 15 | Koi-ton club · Rossend Arús, 9. **BELLATERRA:** Quiosc de Ciències de la Comunicació. **BERGÀ:** Llibreria La Mafalda · Plaça Viladomat, 21. **CALDES DE MONTBUI:** Quiosc del Caprabo · Av. Pi i Margall, 183 | Papereria Can Rosell · Av. Josep Fontcuberta, 118. **CARDEDEU:** Quiosc del Centre · Ctra. de Cànoves, 4. **CORNELLÀ DE LLOBREGAT:** CGT Cornellà · Ctra. d'Esplugues, 46. **ESPLUGUES DE LLOBREGAT:** Ubud Artesania · Mestre Joaquim Rosal, 22. **GIRONA:** Llibreria Les Voltes · Plaça del Vi, 2 | Quiosc · Plaça Catalunya | Logofobia · UdG, dijous de 10h a 18h. **GRANOLLERS:** Llibreria La Gralla · Plaça dels Cabrits, 5 | Anònims · Miquel Ricomà, 57 | El Racó Ecològic · Roger de Flor, 85. **L'HOSPITALET DE LLOBREGAT:** Quiosc · Plaça del Repartidor. **IGUALADA:** Llibreria Cal Rabell · Santa Caterina, 17 | Llibreria Llegim · Ptg. Capità Galí, 4. **LLEIDA:** Can Ramon · Baixada Santa Trinitat 5 | Espai Funàtic · Pi i Margall, 26. **MATARÓ:** Llibreria Robafaves · Nou, 9. **MANRESA:** Moe's · Joc de la Pilota, 9. **MOLINS DE REI:** Llibreria Barba · Rafael Casanova, 45. **PALMA DE MALLORCA:** Llibreria Mallorca · Església de Santa Eulàlia 11. **EL PRAT DE LLOBREGAT:** Llibreria Drac · Ferran Puig 38. **RIPOLL:** Gràfic Paper · Progrés 27. **GRÀFIC Paper · Mossen Cinto Verdaguier, 14. RIPOLLET:** El Local · Monturiol, 32. **SABADELL:** Can Capablanca · Comte Jofre 30. **SANTA COLOMA DE GRAMENET:** Associació Cultural Popular Arameteix · Montserrat 3. | La Krida · Sicília, 97. | Llibreria Distrivinyes · Sant Ramon, 22. **SANT BOI DE LLOBREGAT:** Bar Sense Noms · Plaça de les Preses, 3 | Papereria Oxford · Ronda Sant Ramon, 113. **SANT FELIU DE LLOBREGAT:** Ateneu Santfeliuenc · Vidal i Ribas, 23 | Teteria Índia · Jacint Verdaguer, 9. **SANT JOAN DESPI:** Kiosk Dot · Pg. Canal s/n amb Av. Barcelona, 1. **LA KREPERIA:** Galícia, 8. **SANT PERE DE RIBES:** Llibreria Cabaldà · Plaça de la Font, 2. **LA SEU D'URGELL:** Llibreria La Llibreria · Sant Ot, 1. **SITGES:** Quiosc Can Jornet · Major, 8. **TARRAGONA:** CGT Tarragona · Rambla Nova, 97-99, 2n pis. **TÀRRAGA:** Llibreria Bufavents · Major, 23 | Fem Cadena · Av. Barcelona, 81. **TERRASSA:** Terrassa Respon · Societat, 6 | Llibreria Synusia (Ateneu Candela) · Sant Gaietà, 73. **VALENCIA:** Café Tendur · Historiadora Sílvia Romeu, 16 | Llibreria Sahiri · Danzas, 5 | Bar Terra · Baró de Sant Petrillo, 9 | Sodepau · Carnissers 8. **VILAFRANCA DEL PENEDES:** La Fornal · Sant Julià, 20.

Butlleta de subscripció

SETMANARI DE COMUNICACIÓ

DIRECTA

Nom..... Cognoms..... Edat.....

Adreça.....

Població..... Codi Postal.....

Correu electrònic..... Telèfon.....

Quota: Ordinària ☐ 75 euros | Semestral ☐ 40 euros | Solidària ☐ 150 euros | Altres ☐ _____ euros

Forma de pagament: Domiciliació ☐ (escriu a sota el número de compte corrent) / Ingrés ☐

*Amb la subscripció rebre cada setmana la publicació durant un any

Si ☐ No ☐ Vull rebre informació de qüestions relacionades amb la Directa

Com has conegut la Directa?.....

Ens comprometem a no facilitar les dades a tercers ni fer-les servir amb finalitats alienes a la Directa i a esborrar-les en cas de baixa

Un cop hagi omplert la butlleta ens la pots fer arribar a la nostra adreça postal: carrer Riego 37 baixos esquerra, 08014, Barcelona. També pots enviar les dades per correu electrònic a l'adreça <subscripcions@setmanaridirecta.info> o entrar a la nostra web <www.setmanaridirecta.info>. Per a tenir més informació, podeu trucar al 935 270 982 o al 661 493 117

, roda el món

internacional@setmanaridirecta.info

ITÀLIA · L'ESDEVENIMENT, QUE HA APLEGAT MILERS D'ACTIVISTES, COMMEMORA EL DESÈ ANIVERSARI DEL FÒRUM SOCIAL EUROPEU

Firenze 10+10, a la recerca d'alternatives europees coordinades

Anna Subirats Ribas
Florència (Itàlia)

Florència va reunir, entre el 8 i l'11 de novembre, més de 4.000 persones procedents de diferents països europeus i de la Mediterrània amb la idea de commemorar el desè aniversari del Fòrum Social Europeu, que es va celebrar per primera vegada en aquesta ciutat. Tot i constatar que la crisi que vivim actualment ja s'havia anunciat feia deu anys durant el fòrum, l'objectiu de la trobada ha estat mirar endavant per buscar alternatives i respostes conjuntes i fer front a la situació actual d'Europa des de la solidaritat, la unió de forces i l'acció col·lectiva.

L'objectiu és trobar punts transversals en comú i poder col·laborar i actuar de manera conjunta en el futur

Seguint la lògica de les últimes mobilitzacions, com Blockupy a Frankfurt o Àgora 99% a Madrid, Firenze 10+10 s'ha centrat en la definició i l'articulació d'accions i dinàmiques conjuntes entre els diferents països i moviments europeus. L'edició d'enguany s'ha estructurat en cinc grans blocs temàtics: deute, democràcia, pau, béns comuns i drets. Els béns comuns (*commons*), tant naturals com socials, han estat un dels temes principals de debat i s'han identificat com a alternativa principal per desenvolupar les noves formes d'organització econòmica i social. Entre d'altres, el fòrum també ha comptat

Tot i les diferències entre velles i noves formes de fer política, a Florència, s'ha decidit continuar avançant plegades

amb la participació de representats de moviments provinents dels països àrabs, que han pogut explicar la situació que viuen després de la primavera àrab i les primeres eleccions lliures. També s'ha parlat de la censura i la llibertat d'expressió, que en alguns països com Itàlia és especialment preocupant, i el paper que han de jugar les noves tecnologies i els mitjans d'informació alternatius a l'hora de crear sinèrgies a escala europea.

L'organització del fòrum ha valorat la trobada positivament, tot i constatar que ens trobem en un moment de gran fragmentació social i dificultat econòmica. Després de quatre dies intensos de treball, els moviments que ja existien s'han vist reforçats i s'han creat noves xarxes i plataformes europees com l'Europe Common Move-

ment, el moviment de l'aigua com a bé comú, una xarxa que treballarà els temes del deute i les finances, la inauguració d'una xarxa antinuclear europea i la plataforma Europa també sóc jo, organitzada per col·lectius d'immigrants. En el marc italià, cal subratllar l'èxit de la trobada sobre estat del benestar i precarietat, titulada *Canviar el país per no canviar de país*, que ha facilitat un espai de trobada que ha agrupat un nombre important de moviments d'estudiants italians, sindicats i altres organitzacions del país, amb el referent de la plataforma Juventud sin Futuro, sorgida a l'estat espanyol.

En general, el fòrum ha servit per continuar treballant en la direcció de crear una ciutadania europea organitzada i per augmentar la capacitat de coordinació entre

VALLINOTO

objectius i accions futures. A l'última assemblea del diumenge al matí, es va decidir fer una crida europea per l'acció i la mobilització permanent contra les mesures d'austeritat i el deute i a favor dels béns comuns naturals i socials, els drets socials i laborals, la democràcia, la justícia global i la pau. Tot i que no es va arribar a elaborar un document comú que servís de conclusió del fòrum, la idea és continuar treballant-hi durant les properes setmanes. No obstant això, hi va haver acord a l'hora de consensuar algunes dates de mobilització: la vaga general del 14-N, l'acció del 23 de març de 2013 a Brussel·les en el marc de la cimera europea, el Fòrum Social Mundial a Tunis del 23 al 26 de març de 2013, l'Alter Summit del mes de maig de 2013 a Atenes, la convocatòria de Blockupy a Frankfurt i el Counter Summit a Anglaterra amb motiu de la reunió del G-8 del juny de 2013.

Deute, democràcia, pau, béns comuns i drets són els blocs que han estructurat la trobada

Segurament, el més important d'aquesta reunió i de l'aniversari del Fòrum Social Europeu de Florència ha estat que ha posat en relleu la gran pluralitat del moviment, la capacitat de mantenir oberts els canals de comunicació tot i les diferències, les ganes de mobilització conjunta i tot el camí que queda per recórrer per fer front a una realitat social, econòmica i política cada cop més intensa, complicada i agressiva, però, al mateix temps, plena d'oportunitats de transformació.

roda el món

EUA • ELS SUPER-RICS TENEN LA PAELLA PEL MÀNEC EN LES QÜESTIONS DE POLÍTICA INTERNA I D'ASSUMPTES EXTERIORS NORD-AMERICANS

És important la reelecció d'Obama?

Josh Aden
Califòrnia

La campanya presidencial del darrer any ha dividit la població dels Estats Units, no només pel que fa als dos candidats, sinó també per la valoració que es fa de les eleccions presidencials en general. Per alguna gent, l'elecció d'un dels dos candidats és una qüestió de vida o mort i l'escollit podria solucionar o destruir el país. En canvi, per al nombre creixent de gent escèptica, les eleccions són un espectacle ben elaborat, però insignificant, per recrear la il·lusió de la democràcia i els dos candidats es veuen com titelles de corporacions amb més o menys poder. Qui té raó? És important la reelecció de Barack Obama?

Els Estats Units estan traslladant el seu exèrcit i les bases marítimes cap al Pacífic per envoltar la Xina

Des d'alguns punts de vista, la reelecció de Barack Obama és important. L'electorat dels Estats Units s'està transformant. La demografia nord-americana s'està allunyant de la dominació cultural del conservadorisme blanc. També hi ha

una divisió ideològica generacional. La dècada de mal govern, de guerres il·legals i de crisi econòmica ha allunyat el jovent americà de les accions militars a l'estranger i de la fanàtica era Reagan i les polítiques del lliure mercat. El president Obama ha donat suport a un cert progressisme bancari i a reformes del sistema sanitari i ha permès que gais i lesbianes servissin a l'exèrcit. En molts aspectes, la retòrica d'Obama en assumptes exteriors representa un canvi ideològic respecte la política de primer dispare i després pregunta de l'administració Bush. Durant el seu discurs d'investidura, Obama va parlar de construir "un país que superi amb confiança els temps de guerra per formar una pau construïda en la promesa de llibertat i dignitat per a tot ésser humà".

La victòria de Romney podria haver desmuntat els petits avenços progressistes fets sota l'administració Obama. La ideologia neoliberal de Romney hauria fet augmentar la desregulació del mercat i l'especulació, fet que hauria alimentat la inestabilitat de la ja delicada situació econòmica mundial. Als EUA, Romney hauria intentat retirar la reforma sanitària d'Obama i tallar els programes socials contra la pobresa. Si es valoren aquests punts, sembla clar que les eleccions dels EUA són significatives i que la victòria d'Obama és important. Però, fins a quin punt?

Estructuralment, no ha canviat res. Als Estats Units, el progres-

El president Obama aspira a doblar les exportacions de la indústria nord-americana l'any 2014

sisme polític està condemnat per un sistema bipartidista ineficaç. Els dos partits majoritaris estan fortament influenciats per la dependència econòmica de grans corporacions. Els super-rics tenen la paella pel mànc en relació a la política interna i els assumptes exteriors, mentre que l'administració Obama s'esforça per mantenir la dominació nord-americana de l'economia i les institucions mun-

Quan Obama parla de crisi financera, no busca la creació d'un model just, sinó recuperar el creixement econòmic

dials. Obama aspira a doblar les exportacions de la indústria nord-americana el 2014. Ja ha convençut i aconseguit acords de lliure comerç amb Corea del Sud, Colòmbia

i Panamà. Mentrestant, ha intentat mantenir a ratlla la competència creixent de poders com la Xina utilitzant les institucions internacionals, com l'Organització Mundial del Comerç (OMC), a favor seu. Recentment, Obama ha guanyat un cas contra la Xina a l'OMC, referent a les patents del metall i a les tarifes a la indústria de l'automòbil. Obama acusava la Xina de competència deslleial.

Quan el president Obama parla de crisi financera, no busca la creació d'un model estable o just, sinó recuperar el creixement econòmic d'abans de 2008. Ni l'anterior presidència d'Obama ni la seva reelecció signifiquen cap evolució del capitalisme nord-americà, l'expansió continua sent el seu objectiu. I l'exploació de la força de treball i dels ecosistemes continua sent el resultat. Malgrat el compromís de pau del discurs d'investidura d'Obama, els fets parlen per si sols. Durant la seva presidència, Obama va acabar amb els combats nord-americans a l'Iraq i el final de la presència militar a l'Afganistan s'apropa, però un estudi recent de les forces armades nord-americ-

nes mostra que l'administració Obama ha multiplicat els bombardejos amb *drone* (avions espia teledirigits) cada any des de 2009. Les estadístiques del Bureau for Investigative Journalism (Oficina del Periodisme d'Investigació) demostren que 3.325 persones han mort a causa dels atacs d'avions *drone* nord-americans només al Pakistan. De totes elles, s'estima que 176 eren mainada. Només el 2% de les persones mortes eren considerades una "amença d'alt nivell".

Obama està traslladant l'exèrcit nord-americà i les bases marítimes cap al Pacífic per envoltar la Xina, mentre continua desestabilitzant l'Orient Mitjà donant suport a les polítiques d'Israel contra Palestina. Els EUA s'estan allunyant de l'intervencionisme militar amb efectius sobre el terreny, però queda clar que Obama no deixarà d'utilitzar la força militar a favor dels interessos nord-americans. Per tant, què significa la seva reelecció? Significa que els jugadors i les estratègies estant canviant, però no les regles del joc, que -essencialment- són les mateixes de sempre.

ecofestes
Solucions ecològiques per a les teves festes!!

93 837 15 48
www.ecofestes.com

EL SUDAN · L'OPINIÓ PÚBLICA EGÍPCIA ES PREGUNTA SI MURSI VA DONAR PERMÍS ALS AVIONS ISRAELIANS PER SOBREVOLAR EL PAÍS

El Sudan acusa Israel de bombardejar un complex militar a Khartum

Marc Almodóvar
Alexandria

La matinada del 23 d'octubre, el veïnat d'Abu Adam, a Khartum, es va despertar sobresal·tat pel soroll d'unes explosions estranyes. El complex industrial i militar de Yarmouk, al bell mig de la capital sudanesa, era presa de les flames. A conseqüència del foc, van morir dues persones i una tercera va resultar greument afectada per la inhalació de fum. En un principi, les especulacions, alimentades per les primeres -i tardanes- informacions oficials, van apuntar que la causa del foc havia estat una errada tècnica. L'endemà, però, fonts governamentals sudaneses van acusar l'Estat d'Israel d'haver perpetrat un atac aeri amb quatre aeronaus contra el complex militar i van reclamar una condemna del Consell de Seguretat de les Nacions Unides. Aquest seria el sisè atac perpetrat per l'Estat hebreu en terres sudaneses durant els darrers tres anys.

L'endemà de l'incendi, els diaris israelians apuntaven que l'atac podia ser una advertència bèl·lica a Teheran

Israel, per la seva banda, va cal·lar davant les acusacions. El primer ministre, Benyamin Netanyahu, va afirmar als mitjans de comunicació que no tenia res a dir sobre el tema, unes declaracions molt semblants a les que va fer el ministre de Defensa, Ehud Barak, al canal 2 de la televisió israeliana. Amos Gilad, oficial adjunt del ministre de Defensa, es va negar a respondre davant les acusacions, però va descriure el Sudan com "un perillós Estat terrorista". Gilad va acusar Khartum de ser una base iraniana per abastir Hamàs d'armament a la franja de Gaza. Una teoria que els diaris israelians reforçaven amb informes que apuntaven que l'atac israelià podia ser una advertència bèl·lica a Teheran.

El complex militar de Yarmouk pres per les flames la matinada del 23 d'octubre de 2012

Les consignes i les pancartes contra Israel van omplir els carrers de Khartum l'endemà de l'atac

El Ministeri d'Exteriors sudanès va negar les acusacions: "Tothom sap que l'Iran no necessita fabricar armes al Sudan", deia, mentre recordava els conflictes armats interns que hi ha al Sudan. Per afegir més llenya al foc, dos vaixells de guerra iranians van atracar a Port Sudan la mateixa setmana. Les autoritats

van negar que això tingués cap relació amb els fets -"és una visita normal", va dir el ministre Ali Karti- i van destacar que les embarcacions restarien obertes durant quatre dies per fer-hi visites turístiques.

La notícia de l'atac a Khartum va generar enrenou a Egipte, on s'especulava que els avions isra-

lians haurien pogut sobrevolar l'espai aeri nacional. Una situació extrema que hauria implicat l'acord entre les dues administracions en un moment especialment sensible per a l'opinió pública. Just una setmana abans de l'atac, el nou ambaixador egipci a Tel Aviv, Atef Salem, s'havia reunit amb el president isra-

elià Shimon Peres i li havia lliurat una carta polèmica de part del president Mursi. Al text, el president islamista es referia al president sionista com a "apreciat amic", abans d'expressar-li la voluntat de "mantenir i reforçar les relacions cordials que, feliçment, hi ha entre tots dos països". La discussió sobre la veracitat de la carta va provocar una nova crisi política al Caire, que fins i tot va comportar la dimissió d'alguns líders dels Germans Musulmans, com l'advocat Ahmed Hamrawi, que la van catalogar de "traïció a la nació".

Les accions polítiques de Mursi estan neguitejant els seus socis palestins de Hamàs. Fa un mes, la població de la franja de Gaza fins i tot va organitzar una marxa en contra del president egipci per denunciar que les polítiques de Mursi perpetuaven el bloqueig de la franja. Les relacions entre Egipte i Israel són especialment tenses a causa de la situació d'instabilitat que es viu a la península del Sinaí, on diversos atacs de cèl·lules gihadistes han posat en escac la seguretat de la zona. Mentre Egipte reclama retocar alguns punts dels acords de Camp David referents al desplegament militar a la península, Tel Aviv es manté inflexible pel que fa a la modificació de cap coma del tractat.

En relació a l'atac a Khartum, però, d'altres fonts apunten que s'hagués pogut produir sense sortir de les aigües internacionals del mar Roig o, fins i tot, des d'Eritrea, país aliât de l'Estat sionista, cosa que negaria la connivència egípcia. L'atac al cor de la capital sudanesa ha portat a la memòria el bombardeig que va ordenar Bill Clinton el 1998 contra la fàbrica de medicaments d'Al-Shifa. Aleshores, l'administració nord-americana va justificar l'atac per un presumpte vincle de la factoria amb Bin Laden i per la fabricació d'armament químic. Un vincle que mai no es va provar, tot i que la destrucció d'Al-Shifa, la productora de medicaments més important del país, va provocar un fort impacte humanitari sobre la població sudanesa. Els Estats Units van vetar qualsevol investigació del Consell de Seguretat de les Nacions Unides al respecte i el cas va quedar, com molts d'altres, arxivat.

, expressions

expressions@setmanaridirecta.info

Foxglove, per unes xarxes socials del poble i per al poble!

La nova versió de la xarxa social lliure Lorea guanya força i ens ofereix grans millores amb la idea de construir una Internet de totes

Daniel Martí
expressions@setmanaridirecta.info

Lorea, que en èuscar significa flor, sorgeix amb força allà on el poble planta la llavor i diposita la seva il·lusió. Aquesta metàfora no s'allunya d'una realitat on les usuàries treballen colze a colze per gaudir d'uns drets en la seva vida internauta que ben poca gent ha arribat a viure. En un context on la comunicació gairebé instantània amb la resta del món té un pes tan important que fins i tot ha arribat a ser una necessitat vital, hem d'obrir ben bé els ulls.

No ens hauria de sorprendre veure que la informació és la mercaderia de moda del segle XXI, tot i que sovint no és evident a simple vista. I no només parlem de temes tabú com la pirateria, només cal que girem els ulls cap al *boom* informàtic de la dècada: la xarxa social centralitzada. Buscar algú que no tingui Facebook, Twitter ni cap altre servei semblant ens resultaria tan complicat com trobar una agulla en un paller. No és pas la idea de xarxa social en si el que ens perjudica; ben al contrari, són les barbaritats que accepten les usuàries d'aquests serveis privats dins els termes d'ús i de privacitat a l'hora del seu registre que, si es llegissin, deixarien molta gent bocabada.

Contra el centralisme, federació
Un dels grans desavantatges de fer d'una sola entitat un tot dins la xarxa és el fet que la persona usuària no controla les seves dades, que passen a ser propietat de l'empresa, que -en gran part dels casos- en pot fer el que vulgui, des d'utilitzar imatges en benefici propi fins a filtrar dades personals a terceres persones. Però tampoc no ens podem permetre creure que una xarxa que ens promet que no farà totes aquestes coses sigui segura d'utilitzar; al cap i a la fi, vosaltres

Només amb la descentralització de les xarxes podem restar tranquil·les, sabent que no depenem de cap tercera entitat

no tindreu poder sobre les dades que hi tingueu ni podreu veure quin ús se'n fa.

I és aquí on entra el federalisme internauta, una de les claus per a la llibertat digital avui dia. Quina preocupació et pot generar la seguretat i la privacitat de les teves dades si ets tu mateix -o el teu veí- qui les té? És per això que les xarxes no centralistes com Lorea, Diaspora o Statusnet han destacat aquests últims anys: Ens ofereixen

un mitjà per estar connectades amb qui volem i ho fan mantenint-nos al marge d'interessos econòmics i polítics.

El funcionament de totes aquestes xarxes lliures i descentralitzades és molt semblant. Per una banda, hi ha el programari lliure en què es basa la xarxa (que en el cas de Lorea és el motor social Elgg) i, per l'altra, hi ha tota una sèrie de servidors -també coneguts com a *nodes* o *instàncies*- que treballen

amb aquest programari i mantenen un flux d'informació entre ells per mantenir la xarxa al dia de manera estable i ràpida. Aquest mètode de difusió i intercanvi d'informació pot semblar rudimentari, però aporta certs avantatges tècnics. Per exemple, si un dels servidors cau, gran part de la xarxa continuarà dempeus, al contrari del que passa a les xarxes unitàries, on tot és un i es depèn totalment d'aquesta unitat.

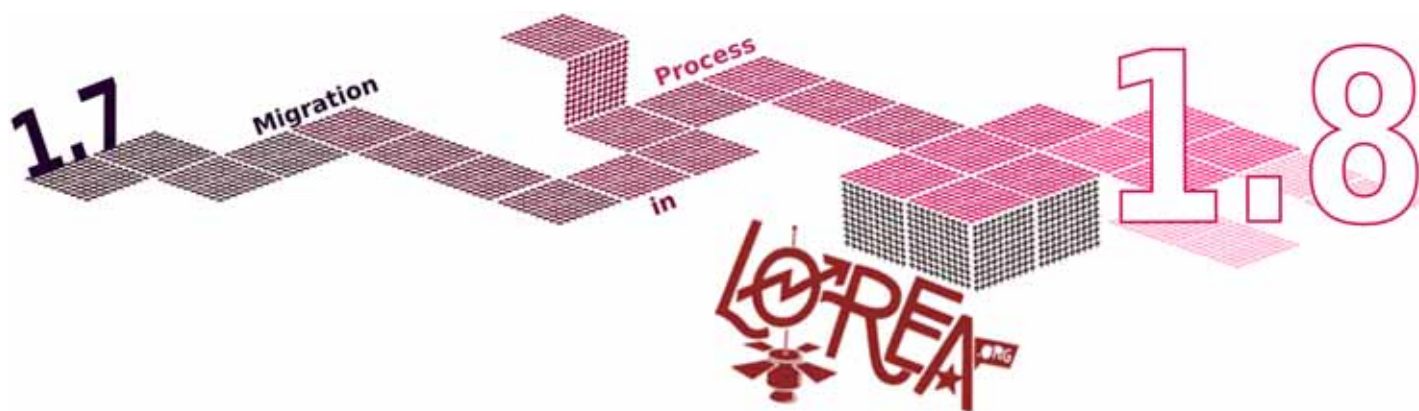
Més estabilitat i noves eines

La nova versió de Lorea, anomenada *Foxglove*, ens aporta moltes millores pel que fa a estabilitat, usabilitat i disseny i també noves eines clau per a l'autosuficiència tecnològica de la xarxa a nivell competitiu. Amb *Foxglove*, podeu organitzar la vostra vida i la feina d'una manera que no havíeu vist mai abans, ja que ofereix una sèrie de possibilitats i alternatives que no us oferirà ningú. Per esmentar algunes de les seves noves funcionalitats, el programari presenta interfícies per a llistes de correu i fòrums, facilita l'edició cooperativa de text amb *Etherpad*, inclou nous temes i formes d'administrar-los i millora la funcionalitat dels grups, entre moltes altres coses.

De mica en mica, persona a persona, acabarem fent d'aquesta web 2.0 un lloc menys monopolitzat

Destaca especialment una nova incorporació que pot resultar molt útil: el nou mòdul d'assemblees, que ofereix gran varietat d'opcions per a la gent que es vulgui organitzar a través de la xarxa. El disseny d'ordres del dia, la guarda d'actes o la presa de decisions en línia per majoria o per consens són alguns dels avantatges que el mòdul posa a l'abast de les vostres mans. En definitiva, el programari intenta no limitar-nos en res i oferir tantes possibilitats i modalitats com sigui possible per facilitar i afavorir la feina en equip de manera lliure.

Per altra banda, una de les millores més aplaudides dins la comunitat ha estat la del suport de l'estàndard web *Ostatus*, creat per la xarxa Statusnet i utilitzat per un

Foxglove, la nova versió de Lorea, està basada en Elgg 1.8

bon nombre de xarxes socials federades. L'avantatge que té aquest mitjà és que, com que és un estàndard públic, els nodes que funcionin amb diferents programaris es podran comunicar perfectament perquè ambdós podran enviar i rebre informació parlant en la mateixa llengua. Així doncs, una persona que utilitzi Lorea no tindrà cap problema a l'hora de mantenir contacte amb altra gent que estigui a Friendica, Statusnet o qualsevol altra xarxa lliure que accepti *Ostatus*.

Tot per la transformació social
L'esforç i els mesos de feina de totes les persones que han fet possible *Foxglove*, però, no només van orientats a oferir una alternativa més a les xarxes socials populars, sinó que tenen l'objectiu final de la transformació social, d'aconseguir que totes les usuàries ens anem adonant que les coses no van bé tal com estan encaminades. Treballen per un futur en el qual no depenguem d'empreses gegants per poder parlar amb la gent que estíem i mantenir contacte amb la que viu lluny de nosaltres. No és pas demanar tant, a llarg termini.

La societat actual s'ha acostumat a veure injustícies com aquestes i a acceptar-les, tal com passa fora del món tecnològic. És precisament per això que projectes com Lorea són imprescindibles per

informar a la gent, per fer saber a les usuàries els drets digitals de què haurien de gaudir, però que ni anhelaven perquè mai no han tingut. És molt trist haver d'acceptar que les mateixes usuàries no sàpiguem quins són els seus drets i perquè són violats dia rere dia.

Si el que volem és poder viure en una societat on es valori l'esforç, la cooperació, la llibertat i els nostres drets a la xarxa, és essencial que donem suport a aquestes iniciatives. No hi ha millor manera de mostrar la nostra implicació que apuntant-nos-hi i explicant-ho a tothom que puguem. De mica en mica, persona a persona, acabarem fent d'aquesta web 2.0 un lloc menys monopolitzat.

22 de novembre a les 19h
Presentació-taller a l'espai de Nova-Innovació Social, en el marc del Cicle de Desobediència Civil.
Àgora Catalunya, plaça Catalunya, 9, 4t-2a (cantonada Rambla de Catalunya).

+INFO

lorea.org
nova.cat
barcelonaconsensus.org
sindominio.net/hackmeeting

La federació, un pas enrere?

Les grans empreses basades en xarxes socials centralitzades argumenten que la federació comporta una complexitat afegida que impedeix avançar en eficiència i estabilitat. Si t'atures a pensar, tenen una mica raó: el fet que una sola entitat faci funcionar una xarxa facilita les coses, ja que no cal cap sincronització amb altres entitats i, per tant,

és més senzill fer que la xarxa funcioni bé.

Però ignoren que, a més dels inconvenients que ja hem esmentat, el federalisme aporta grans avenços en relació a la llibertat de les usuàries, de nosaltres mateixes. No hi ha cap altra manera d'aconseguir una seguretat total i imparcial sobre les nostres dades i la nostra privadesa, només amb la

descentralització podem restar tranquil·les, sabent que no depenem de cap tercera entitat ni de cap pressió per fer diners.

Construir una xarxa lliure i pública és complex, ben segur, però no impossible. Hem de demostrar que, com a usuàries, no ens deixem portar pel que és més còmode quan sabem que també és el més perjudicial per nosaltres.

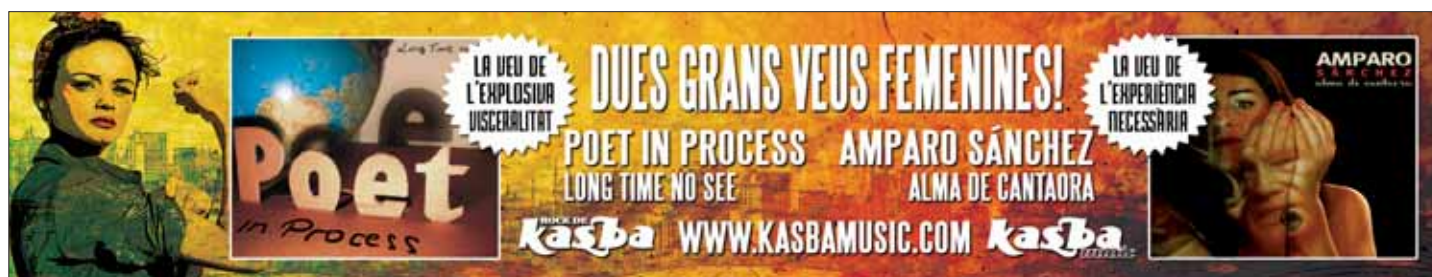
Elgg, el motor social en creixement

Un motor social és el que hi ha rere una xarxa social, fent funcionar des de la base de dades fins a la interfície de la web, passant per la comunicació amb altres servidors o l'administració de les usuàries. Així doncs, el fet que Lorea estigui basat en Elgg significa que agafa gran part del seu codi per formar una base sòlida des d'on poder construir el que

coneixem com a Lorea avui dia. Per tant, quan diem que *Foxglove* està basada en una nova versió del motor, ens estem referint a una reescriptura de codi de parts importants des de l'última versió, ja que la base sobre la qual es va construir ha canviat.

Per la seva banda, Elgg gaudeix d'una bona adaptació del programari a diferents

campes, com Intermón Oxfam, el govern d'Austràlia o el govern de l'Estat d'Ohio dels EUA, cosa que li permet mantenir una potència i un creixement profitosament ràpids i productius. El fet que empreses com aquesta tirin endavant no deixa de mostrar que la tecnologia lliure no ha de ser necessàriament gratuïta, són coses diferents; aquest ens n'és un exemple ben clar.

CICLES

De muses a creadores

La Farinera del Clot engega un nou cicle de dones creadores amb tallers de tota mena

Carina García
expressions@setmanaridirecta.info

Segons la mitologia grega, nou muses inspiren les arts de l'escriptura i la música. Durant segles, els artistes van creure que aquestes dones formaven part de les seves obres, que realment inspiraven pensadors, músics i escriptors. Llavors, si les que van originar les arts eren dones, per què s'ha deixat que, durant segles, fos l'home qui les dominés? Durant l'últim segle de cultura, però, s'han anat fent petits passos i trobem grans escriptores, músiques, pensadores... que han destacat en diversos camps per la seva gran vàlua. Avui, hem de tornar a potenciar les dones artistes i posar-les al nivell que els pertoca.

El cicle 'Muses' proposa activitats, tallers i espectacles artístics fets per dones

Muses és el nou cicle de dones creadores que tindrà lloc entre el 22 i el 30 de novembre. Durant una setmana, les diverses cares de les arts prendran protagonisme a la Farinera del Clot, on podrem gaudir de música, poesia, teatre, sexualitat i molt més, vist a través dels ulls de la dona.

Muses és una proposta amb dues cares. La primera ens permetrà gaudir de diverses activitats i espectacles artístics fets per dones. La segona està reservada a l'acció i inclou dos tallers que, tot i formar part del cicle de dones creadores, poden ser molt productius per a qualsevol persona que hi estigui interessada.

Què hi podrem sentir?

Les organitzadores han preparat una programació molt variada, que començarà amb una xerrada de presentació, sota el nom de *Pessigolles*, un conte sobre la sexualitat, a càrrec de les muses Alba Barbé i Sara Carro. A continuació, les muses de la poesia ens han preparat un itinerari per la Farinera, una visita pels racons del centre cultural mentre Sònia Moll, Georgina Castillo i Marta Pérez ens dediquen un recital poètic. L'actuació següent serà la de tres muses que es descriuen com a "peces robustes, salvatges, amb tendència a l'evasió i a la broma fàcil, amants dels pardals i dosificadament agressives". The Mamzelles, descarades en el millor sentit de la paraula, pujaran a l'escenari per oferir-nos les cançons del seu primer disc, *Que se desnude otra*. Les muses de la companyia teatral Abajofirmantes també ompliran l'escenari amb *La Gota Malaya*, un recull d'històries sobre el maltractament psicològic que, sovint, esdevé habitual en algunes relacions de parella.

Com podrem actuar?

Aquesta sessió de denúncia posarà fi als espectacles del Cicle de dones creadores, però això no és tot. *Muses* compta, com ja hem dit, amb dos tallers. El primer, a càrrec de la cooperativa Fil a l'Agulla i sota el nom d'*Estètica de l'Oprimit*, presenta un projecte molt interessant d'Augusto Boal, creador del Teatre de l'Oprimit, que ens farà reflexionar sobre la capacitat creativa que -deia Boal- tenim totes adormida a causa de la invasió estètica dels cervells per part del poder. El dramaturg brasiler parla de la Tercera Guerra Mundial, una guerra en què el poder, a través dels mitjans de masses, ataca un poble que cada vegada resulta més insegur i

Imatge del cartell de 'Muses', el cicle de dones creadores de la Farinera del Clot

menys creatiu. *L'Estètica de l'Oprimit* és una proposta de reflexió i reacció.

Finalment, el *Taller d'autodefensa*, a càrrec de l'associació Sakura-Onna, ens ensenyarà tècniques per detectar riscos de violència al carrer i d'autodefensa. Sakura Onna es dedica a la lluita contra la violència sexual, tant a l'espai públic com en l'àmbit privat.

Deixeu, doncs, que les muses us inspirin. Creeu, sentiu, escolteu, reflexioneu... i gaudiu de les arts i les propostes que ens presenta el Cicle de dones creadores.

+INFO

farinera.org/noticies

'Muses'

Cicle de dones creadores
Del 22 al 30 de novembre
Centre Cultural
la Farinera del Clot
Organitza: PIAD de Sant
Martí-Districte de Sant
Martí i el Centre Cultural
la Farinera del Clot

LIBRES

La fi del capitalisme

Escrit per a un públic ampli, a 'El fin del capitalismo tal y como lo conocemos', el politòleg Elmar Altvater presenta la crisi energètica com un dels elements externs que pot col·lapsar el sistema capitalista

TERCERA FUNDACIÓN

Tot i que va ser escrit el 2005, el llibre d'Altvater apunta els problemes centrals de la crisi actual i albira una sortida alternativa

Ivan Gordillo
expressions@setmanaridirecta.info

D'acord amb la línia de la millor tradició de l'economia política, el llibre -publicat en castellà recentment- destaca pel seu eclecticisme, que combina la història, la política, l'economia, la geografia i la cultura. El treball aborda un dels elements de tensió centrals del capitalisme actual -immers en una crisi que pot marcar la fi d'una època-, la qüestió ecològica. Altvater no aïlla el camp de l'economia de la resta d'aspectes de la societat, sinó que parteix de la idea que el sistema de producció capitalista i l'acumulació privada intrínseca del model es troba en una fase global que fa que només determinades regions molt remotes del planeta es mantinguin fora de la lògica del mercat i el capital. Aquest fet incontestable esdevé una novetat respecte a les crisis importants que hi ha hagut anteriorment.

L'autor descriu detalladament les contradiccions internes del capitalisme. Primer, explica "les quatre formes d'apropiació en el capitalisme realment existent". Posteriorment, descriu l'agudització d'aquestes contradiccions en l'actual fase de globalització neoliberal. Històricament, el

capitalisme, com a sistema altament dinàmic i creatiu, ha pogut salvar aquestes barreres. Actualment, però -i aquesta és la tesi central del llibre-, el risc d'un xoc extern ha augmentat força. Així doncs, pren el relleu de la idea de l'historiador Fernand Braudel, que defensa que la fi del capitalisme actual arribarà, també, per l'impacte d'un xoc extern com podria ser la crisi energètica.

Altvater -dèiem- es distancia de la majoria d'economistes que abusen dels tecnicismes, com si la crisi fos un problema tècnic i no polític, social i cultural certament complex. També es diferencia de la majoria d'ecologistes, si més no de l'economia ecològica, que aïlla els aspectes ecològics de la resta d'elements de l'entorn on s'inserix la societat humana, sovint, fent ús de l'aparell teòric ortodox o neoclàssic. Destacant la cada vegada més pròxima fi del petroli, la qüestió ecològica -rigorosament documentada- es relaciona amb el desenvolupament històric i recent del capitalisme, un sistema que ha basat la seva reproducció i el seu creixement en l'accés a una font energètica fòssil.

L'autor no evita abordar la qüestió de la política, el poder i les alternatives i analitza el debat -que desperta tant interès i tantes passions, especialment a l'Amèri-

ca Llatina- enfrontant les posicions partidàries de la presa del poder amb les propostes de transformació del món sense prendre el poder. Si certament ens trobem davant la fi del capitalisme tal com el coneixem, cal pensar què vindrà després. Altvater apunta l'economia cooperativa, social i solidària com a embrió d'aquesta alternativa, que ja està funcionant i cobrint les necessitats de milions de persones arreu del món.

Cal subratllar la sorprenent capacitat d'anticipació d'aquesta obra. Escrita el 2005 (!) en plena cresta de l'onada de la fase d'auge econòmic, apunta els problemes centrals de la crisi actual i albira una sortida alternativa. Això no és casualitat. Després d'una anàlisi complexa i rigorosa sobre què és la societat i com funciona l'entorn ecològic, econòmic i polític, Altvater diagnostica la fi del capitalisme tal com el coneixem.

El fin del capitalismo tal y como lo conocemos

Elmar Altvater
Ed. El Viejo Topo (2012)
312 pàgines

ZONA LLIURE

D'AHIR PER DEMÀ

Rochdale, pionera

Roger Costa Puyal

Fa 168 anys, el 24 d'octubre de 1844, a la vila anglesa de Rochdale, va néixer la Rochdale Society of Equitable Pioneers, la primera cooperativa de consum que va sorgir del moviment obrer i es va consolidar. Els fundadors van ser 28 obrers, la majoria teixidors, assetjats pels preus elevats i els salaris baixos, alguns dels quals havien llegit Robert Owen. Primer, volien satisfer per sí mateixos les seves necessitats de consum, prescindint d'intermediacions; després, construir cases i fàbriques, comprar o arrendar terres de cultiu, autoorganitzar la producció, la distribució, l'educació i la convivència i establir una colònia autosuficient, on "cada membre té el mateix dret de vot i d'influència que els demés, sigui quin sigui l'import de la seva aportació". Finalment, volien ajudar a crear colònies semblants arreu. Amb quotes de dos penics setmanals, el 21 de desembre van obrir un local on distribuïen sucre, farina i poc més. Aviat van augmentar el nombre de productes i de sòcies i van obrir locals nous. El 1850, van muntar un molí fariner; el 1854, una fàbrica de teixits i, l'any següent, una altra -ambdues amb el principi innovador que la persona treballadora també era sòcia i rebia part dels beneficis. El 1860, van crear una societat de socors mutu i, el 1867, van construir cases. Rochdale invertia el 2,5% dels beneficis en educació. El 1849, van fer una biblioteca; el 1850, una escola; i el 1855, una escola d'adultes. Però, el 1862, l'assemblea general va abolir la participació de les treballadores en els beneficis. Només hi van assistir 664 sòcies de les 1.500 existents i la reforma es va aprovar amb no-

més 502 vots. Tot i que els fundadors van protestar per la traïció a les idees fundacionals, a Rochdale, el principi cooperatiu es va trencar. No obstant això, l'exemple havia calat i, el 1863, 500 cooperatives es van unir a la Societat Cooperativa del Nord d'Anglaterra per a la Venda Majorista (la Wholesale) i van obrir el camí cap a l'imprecindible federalisme cooperatiu. El 19 d'agost de 1895, a Londres, es va crear l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI), que va adoptar els principis de Rochdale. Al segon congrés (París, 1896), l'ACI va decidir no intervenir en política i va quedar dominada per un sector burgès. Els sectors proletaris se'n van separar a principis del segle xx i van crear les seves pròpies federacions. Tot i que es té constància de l'existència de treball cooperatiu des de l'antiguitat (per exemple, les associacions d'arrendament de terres a Babilònia), és des de l'experiència de Rochdale que el cooperativisme ha plantejat una alternativa real al capitalisme. Abans, alguns pensadors havien teoritzat i intentat dur a la pràctica el cooperativisme: Fourier, William King, Philippe Buchez, Louis Blanc i, sobretot, Robert Owen. A l'Estat espanyol, Joaquín Abreu va introduir les tesis de Fourier el 1833 i Fernando Garrido, soci de Fourier i Proudhon a París, va ser el pioner del cooperativisme. La primera cooperativa catalana, l'Associació de Teixidors de Barcelona, va néixer el 1840. Les cooperatives de l'estat també es van agrupar, però el franquisme va trencar aquest procés de creixement cooperatiu, que no es va poder reprendre fins al congrés de 1961. Des d'aleshores, l'economia solidària -amb molts reptes i algunes contradiccions- segueix la petja de Rochdale.

agenda directa

BARCELONA

Dijous 15 de novembre

Xerrada i debat: Anarquisme i alliberament nacional

19h Espai Obert. C. Violant d'Hongria, 71. A càrrec de Marcel·lí Reyes (fundador de FACC i membre de l'Ateneu). En el marc dels actes de celebració del 110 aniversari de l'Ateneu Enciclopèdic Popular de Barcelona. Organitza: Ateneu Enciclopèdic Popular de Barcelona. Més informació: www.ateneuenciclopedicpopular.org

Xerrada: El negoci de la sanitat

19h Local Aurea Social. C. Sardenya, 263. Amb els editors de la revista *Cafè amb llet*, publicació que ha adquirit reconeixement per la seva investigació exhaustiva i crítica sobre el funcionament del sistema sanitari català. Els seus vídeos han preguntat directament als responsables de la gestió del sistema sanitari què passa amb els diners públics. Acte emmarcat dins la campanya Fem-lo Comú per a la col·lectivització d'Aurea Social. Organitza: Aurea Social. Més informació: www.cafeambillet.com

Divendres 16 novembre

Rebeldia poètica y Rebeldia obrera, León Felipe y Federico García Lorca

19h Espai Obert. C. Violant d'Hongria, 71. Amb la presència del poeta Adolf Castañón (poeta AEP). En el marc dels actes de celebració del 110 aniversari de l'Ateneu Enciclopèdic. Organitza: Ateneu Enciclopèdic Popular de Barcelona.

Dissabte 17 de novembre

Acte reivindicatiu a favor de l'escola pública i l'Univers

A partir de les 11h a la plaça Revolució

Primer Seminari de Dinamització Local Agroecològica

BARCELONA, 14, 15 i 16 de desembre

Es tracta d'una iniciativa de l'Aliança per la Sobirania Alimentària de Catalunya (ASAC) i Ecologistas en Acción (EeA) i compta amb el suport de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP) i el projecte europeu Beyond our Backyards. L'objectiu del seminari és generar, de manera participativa, coneixement pràctic sobre com dissenyar i desenvolupar iniciatives de Dinamització Local Agroecològica (DLAe) en l'actual context de crisi. Està destinat a les persones i organitzacions de la societat civil de l'Estat espanyol implicades en aquest tipus d'iniciatives o que es plantegen començar a desenvolupar-les i comptarà amb la participació de persones vinculades a algunes de les iniciatives més rellevants de l'Estat en aquest camp. El seminari aportarà elements innovadors a partir de la idea del *treball basant-se en projectes*: les persones que vulguin participar-hi hauran d'aportar una proposta de projecte de DLAe quan s'hi inscrivin. D'acord amb uns criteris preestablerts, l'organització seleccionarà algunes d'aquestes propostes perquè es desenvolupin durant el seminari mitjançant sistemes de treball enfocats a la pràctica. **Programa:** **Sessió de treball 1** Fase preliminar: analitzar el potencial agroecològic de l'àmbit del projecte; definir objectius, àmbit, durada i població diana; definir els recursos amb què es compta. **Sessió de treball 2** Diagnòstic participatiu: saber amb qui comptem; definir els principals problemes sobre els quals caldrà intervenir; elaborar una proposta de mesures d'acció possibles i una proposta d'indicadors d'avaluació. **Sessió de treball 3** Pla d'acció: definir la idea força; definir els òrgans i els espais formals de gestió i dinamització del procés; acordar les accions prioritàries que cal desenvolupar; dissenyar accions de construcció d'un entorn social i subjectiu favorable al projecte. **Sessió de treball 4** Avaluació: definir els objectius de l'avaluació i dissenyar tècniques d'avaluació. Organitza: ASAC i Ecologistas en Acción. Contacte: seminariodlae2012@gmail.com

Tota la informació: <https://seminariodlae.wordpress.com>

11h Xocolatada. 12h Jocs cooperatius infantils. 13h Les frases del Ganxet. Un manifest diferent, amb acció d'art urbà per vestir els arbres del carrer Verdi amb teixits fets a mà. Durant tot el matí, taller de ganxet amb les àvies del casal del carrer Siracusa. Degustació de pastissos i jocs infantils diversos. Organitza:

Associació de Famílies de l'Escola Univers. Més informació: <http://afabailen.wordpress.com/>

Dissabte 17 de novembre
Quinze aniversari de la Web STAP
21h Local de Diables de Sant Andreu
C. Ramon Batlle, 9.

Celebració dels 15 anys de la pàgina web de Sant Andreu de Palomar. Amb refrigeri, espectacle audiovisual a càrrec del grup Trencavent sobre els almogàvers i ballaruc amb els dj's andreuencs que tancaran la festa. Organitza: Web STAP

BÉTERA

Divendres 16 de novembre

Presentació del documental 'Operación Garzón'

19:30h Ateneu Espai Cívic i Cultural de Bétera. Es tracta de la ràtzia contra l'independentisme català feta l'any 1992, coincidint amb els Jocs Olímpics de Barcelona, ara fa vint anys. El jutge Baltasar Garzón va aprovar la incomunicació dels vint-i-cinc detinguts i dèsset van denunciar tortures. Garzón no en va fer cas i va donar per bones les declaracions fetes sota tortura. Durant l'operació, es van vulnerar els drets humans dels encausats, com va sentenciar el Tribunal Europeu dels Drets Humans d'Estrasburg dotze anys després, que va condemnar l'Estat espanyol per haver vulnerat l'article número 2 de la Convenció Contra la Tortura pel fet d'haver-se negat a investigar les denúncies per maltractaments, tot i les proves existents. Hi intervindran els encausats Antoni Infante, Geroni Salvador i Ramon Piqué. L'acte també comptarà amb la intervenció d'Empar Salvador, del Fòrum per la Memòria del País Valencià (FMPV). Després es farà un sopar popular per a les assistents. Organitza: Ateneu Espai Cívic i Cultural de Bétera. Més informació: www.llibertat.cat i <http://ateneubetera.wordpress.com/>

> CANVIAR · COMPARTIR · PROJECTAR

Envia'ns el teu anunci, màxim 15 paraules, amb el teu correu o contacta a: intercanvis@setmanaridirecta.info

Es busquen **grups per ocupar bucs d'assaig a l'Ateneu de Vallcarca** de Barcelona. apvallcarca@hotmail.com o bé 93 124 99 33 (preguntar per Jordi)

S'intercanvien jocs d'aquells que teníem de **menudes**: cromos de picar, gomes de saltar, etc. festivaldejocs@gmail.com

Al *Contrainfos* de LaTele.cat, **necessitem alguna persona per fer de community manager**. contrainfos@latele.cat

La **DIRECTA** busca gent que la reparteixi o que vingui a ensobrar els dimecres al matí. A canvi, t'endús la teva gratuïta. Més informació: distribucio@setmanaridirecta.info

S'ofereixen **cursos de Tantra a canvi de cursos d'imatge i multimèdia**: tantra@cursosdetantra.com

S'intercanvien **clASSES de cant per qualsevol altre bé o servei**: sonia-ratera@gmail.com

> EL TEMPS

DIJOURS 15

Petita falca anticiclònica amb temperatures suaus. Núvols residuals a la costa, però en general ambient assolellat.

DIVENDRES 16

Vent del sud i núvols a les comarques meridionals del País Valencià. Més humitat ambiental però sense precipitacions.

DISSABTE 17

Increment dels núvols generalitzat a València, Castelló i les comarques de Ponent. Primeres pluges a Alacant.

DIUMENGE 18

Serà el dia més rúfol de la setmana. Cel tapat, humitat elevada i quatre gotes que s'escaparan al llarg de la jornada.

DILLUNS 19

Núvols retinguts a la costa, clarianes a l'interior, temperatures més fresques i lleuger vent del nord al Pirineu i Empordà.

DIMARTS 20

Clarianes més extenses generalitzades a totes les comarques. Termòmetres de nou a l'alça i humitat a la baixa.

LA BISBAL D'EMPORDÀ

Dissabte 17 de novembre
Xerrada i debat: 'Anem a votar?'
 17h Ateneu Llibertari Paquita
 Passeig Marimon Asprer, 16.
 A càrrec de membres de la CNT-Figueres, membres de la CUP-Viladamat, Guillem Gonzàlez, militant de la CUP i de la CNT d'Olot i Txema Bofill, escriptor llibertari.
 Organitza: Ateneu Llibertari Paquita

CANOVELLES

Estrena del documental: 'La Kosturika, una experiència d'agroecologia'
 Teatre-Auditori Can Palots
 C. Barcelona, 8.
 Un documental sobre un equip de pageses joves que practiquen l'agroecologia (agricultura ecològica amb un esperit anticapitalista) a Canovelles (Vallès Oriental, Barcelona). Organitzen: Sergi Moreno, Associació per la Recerca i Estudi Agroecològics (ÀREA) i VOTV.

FIGUERES

Diumenge 18 de novembre
Sisè Mercat de Segona Mà
 Durant tot el dia a la plaça de Catalunya
 Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà

GRANOLLERS

Divendres 16 de novembre
Concert: Juliane Heinemann en solitari i Release concert 'True Gods'
 20h Anònims, Menjars i Pensars...
 C. Miquel Ricomà, 57.
 De 22 a 02h Sessió Pile on 45, amb Oriollet (Rumba Club) i Lord Susaeta (FarWest, Hartigans), Ska, Rocksteady,

'Que t'hi jugues?' Festival de jocs populars i tradicionals

BARCELONA, 17 de novembre

Què t'hi jugues? és un festival de jocs populars i tradicionals que vol portar els nostres jocs d'ara i de sempre al carrer, com una eina d'aprenentatge, de socialització del patrimoni cultural dels pobles i un espai de llibertat que s'ha transmès de forma espontània generació rere generació. **Programa:** de 10-14h i de 16-19h Fira de jocs del món: spiribol, ludoteca vertical, jocs de cartes per infants, baldufes, jocs lingüístics en català, jocs d'Alquerques, jocs andins, jocs de l'Àsia xinesa, bitlles catalanes, carroms, xarranques, trencaclosques manuals, llibres de cultura popular i jocs, jocs de taula del món. Activitats a l'espai central 11h Jocs musicats 14h Dinar (6 euros fideuà amb opció sense carn) i Quinto de sobretaula 16:30 Jocs digestius. 17h Olimpiada popular, a partir de 15 anys, 10 euros per equip d'entre 4 i 6 persones. Exhibicions i partida oberta (fossar del parc) 10:30h Criquet 12:30h Bèlit 16h Finals torneig de frontenis. 22h Nit a l'Orfeó Martinenc. Jocs de taverna i segon Torneig de Morra. Inscripcions el mateix dia al Parc del Clot i, a la nit, a l'Orfeó. Gratuït. Organitza: Associació Cultural Xankikipugui

Més info: <http://festivaldejocs.wordpress.com/>

Early Reggae, Northem, Soul Rhythm i Blues. Organitza: Anònims, Menjars i Pensar. Més informació: www.julianeheinemann.com

LLEIDA

Dijous 15 de novembre
Xerrada i debat: 'El futur a Corea del Nord'
 19:30h Biblioteca Pública-Sala d'Actes Rambla d'Aragó, 10.
 Amb les intervencions de Sisco García (responsable de l'àrea antiimperialista del PCPC) i Alejandro Cao de Benós (representant oficial en assumptes culturals de Corea del Nord a l'exterior)
 Organitza: Lleida Treballadora - PCPC
 PONENT

POLLENÇA

Dijous 15 de novembre
Presentació 'Mussolini a la conquesta de las Balears de Camillo Berneri'
 20:30h Centre Cultural Guillem Cifre
 Es tracta d'una reedició de l'obra publicada durant la Guerra Civil, escrita per l'anarquista italià Camillo Berneri (1897-1937). En aquest llibre, Berneri demostra les intencions de la Itàlia feixista de conquerir les Illes Balears. Berneri va participar activament en la revolució i, arran de la seva estada a Barcelona, va localitzar la documentació al consolat italià de Barcelona i, a partir d'aquí, escrigué aquest llibre. En aquesta obra, queda clara la intenció dels italians d'annexionar les Illes a partir dels anys 20 en

endavant. Organitza: Centre Cultural Guillem Cifre. Més informació: <http://elsoblidats.wordpress.com/2012/11/07/presentacio-a-pollenca-mussolini-a-la-conquesta-de-las-balears-151112/> i <http://elsoblidats.files.wordpress.com/2012/11/berneri-pollenca.jpg>

SANT CUGAT

Divendres 16 de novembre
Nits Temàtiques: política europea
 20h Casa de Cultura
 Habermas, Jürgen. *La constitució europea*. Ed Trotta, 2012 (presenta Carles Romea); i Observatorio Metropolitano. *Crisis y revolución en Europa*, 2a part (present J.M. Julià). El nou cicle de Nits Temàtiques gira al voltant del model d'Europa, *Europa: quina Europa?* A diferència dels cicles anteriors, aquesta vegada les xerrades aniran a càrrec de dues ponents, cadascuna de les quals exposarà un llibre, a partir del qual s'obrirà el debat amb el públic. Organitza: Universitat Internacional de la Pau. Més informació: www.universitatdelapau.org

SANT PERE SACAMA

Dissabte 17 de novembre
Sortida de botànica
 Passejada al voltant del Puig Ventós, una muntanya poc coneguda de la serralada Prelitoral, molt rica en espècies vegetals i també en terrenys geològics i ornitofauna. A càrrec d'Àngel M. Hernández Cardona, botànic. Inscripció prèvia, places limitades. Organitza: ADENC
 Més informació: www.adenc.cat/agenda/sortida-de-botanica-sant-pere-sacama

Setmana contra les violències vers les dones

BARCELONA

Del 19 al 26 de novembre

Novembre: **Dia 19** 19h Videofòrum: *Mamá duérmete que yo vigilo*. **Dia 21** 13h Presentació del llibre *Sexe, capitalisme i crítica de valor. Pulsions, dominacions, sadisme social*. 19h Taula rodona. **Dia 22** 14h Conferència: *Víctimes i victimaris*. 19h Conferència: *Les supervivents: sortir de la prostitució*. **Dia 23** 19h Presentació de llibre *Sexe, capitalisme i crítica de valor. Pulsions, dominacions, sadisme social*. **Dia 24** 10:30h Jornada Crisi i Prostitució. **Dia 26** 19h Presentació de llibre *Sexe, capitalisme i crítica de valor. Pulsions, dominacions, sadisme social*.

Tots els espais i activitats a les web: www.donesdenlac.org o www.avvee.org

> MANIFESTACIONS · CONVOCATÒRIES

Esvaïm la cortina de fum!

BARCELONA

22 de novembre

Davant CiU i companyia, hi som #Nosaltres
 Construïm la nostra autodeterminació!

Convoca: #Nosaltres

LA INDIRECTA

. L'ENTREVISTA

Josune Muñoz ESPECIALISTA EN CÒMIC I CREADORA DE SKOLASTIKA

“El còmic és responsable de moltes de les fantasies misògines existents”

És una de les especialistes més reconegudes sobre còmic femení a Europa, però, sobretot, és l'ànima i la creadora de l'únic centre d'àmbit continental i quasi mundial dedicat a la crítica literària femenina: Skolastika. Feminista i emprenedora basca, Josune Muñoz ha estat capaç de tirar endavant aquest espai, situat a Bilbao, on es fan tallers sobre literatura femenina i activitats culturals, a més d'albergar un centre de documentació d'obres creades per dones de totes les edats. Una utopia feminista feta realitat al cor del País Basc.

Anna Pujol Reig
indirecta@setmanaridirecta.info

Com va començar Skolastika?

Vaig llegir coses de les *salonistes* franceses dels segles XVII i XVIII, de les dones que van crear espais com Shakespeare&Co. o les corts de literatura. Però, realment, Skolastika es va posar en marxa quan em vaig trobar sola amb dues criatures i em vaig adonar que les condicions en què treballava em portarien a una precarietat molt extrema. Vaig decidir deixar de viure de l'ajuda social, perquè creia que la meua formació em permetia fer alguna cosa més.

Què tracta la crítica literària feminista?

És una crítica postmoderna, fruit d'introduir la teoria feminista a la crítica tradicional, producte del pensament anglosaxó. És una teoria multidisciplinària que ens permet recuperar les dones en qualsevol disciplina. Skolastika és fruit d'aquest treball teòric i pràctic.

Com veus el feminisme en l'actualitat?

Detecto que els prejudicis respecte el feminisme calen més del que em podia imaginar, sobretot entre les dones de 20 a 30 anys, i això és molt greu. De fet, la idea d'estudiar el còmic era per comprobar si aquest format aconseguia atraure les dones més joves. I, efectivament, les atrau, però el feminisme les torna a tirar enrere.

Tenen una idea esbiaixada del moviment?

Moltes reconeixen que no hi ha igualtat, però consideren que les feministes són unes histèriques lesbianes que estan enfadades

amb els homes i que ningú no les estima.

Sembla contradictori perquè la majoria de dones joves tenen una formació acadèmica...

Però, què han après a la universitat? No els importen les seves experiències sexistes? Em preocupa aquesta falta d'esperit crític. A la meua època, les feministes lluitadores eren heroïnes, ja que havien aconseguit coses tan bàsiques com el dret al divorci o a l'avortament... en definitiva, s'hi deixaven la pell. Què passa ara, s'oblida aquesta memòria? Sembla que no existeixi.

Potser les exigències socials cap a les dones són més altes...

Són més altes que abans, sobretot pel que fa al físic. Quan, fa vint anys, veïem la Mujer Maravilla o Vampirella, el seu model físic era una fal·làcia, perquè no es podien tenir uns pits enormes i una cintura petita, no era real. Per tant, no es produïa una identificació amb elles. Però, avui dia, sí. Et pots operar els pits per tenir-los ben grans i treure't costelles per tenir menys cintura. És a dir, ara, aquells estereotips delirants de les fantasies misògines poden ser reals. Imagina't quina pressió i a quin nivell de bogeria hem arribat.

Has fet referència a la Mujer Maravilla i a Vampirella, que són fruit de pensaments sexistes. Com han evolucionat els estereotips femenins en el món del còmic?

Sempre han estat molt perillosos. Encara que els fenòmens Persèpolis i Zatrapí han obert una via important cap a la novel·la gràfica i l'expressió de les dones, la realitat és que el *mainstream* continua

ROBERT BONET

movent-se en mons simbòlics masculins molt sexistes i misògins. Hi ha una perpetuació fins a l'exageració d'aquests estereotips, amb una dona que cada vegada té els pits més grans i la cintura més estreta i, a sobre, ha d'anar amb talons. **Es perverteix la imatge de les dones dins el món del còmic?** Recordem la capacitat que té el còmic de transmetre imatges de manera ràpida, efectiva, moderna i atractiva, tant per bé com per mal. És un imaginari popular i simbòlic molt potent, per això hem d'estar alerta per saber treballar-lo i estudiar-lo en tot moment. L'anècdota de les *vampirelles* imposibles dels anys 70, que avui són

realitat, és molt significativa. En aquest sentit, les fantasies misògines dels còmics hi tenen un grau de responsabilitat molt elevat.

Ajuden a crear aquests estereotips?

Han contribuït a crear figures femenines que només són cos i sexe. Sobretot els còmics dels anys 90, que es van convertir en una màquina de pseudopornografia. Les dones que n'havíem llegit de dècades anteriors al·lucinàvem. Les fantasies eren una manera ràpida de fidelitzar el personal masculí, fins arribar a l'extrem que, en la majoria dels casos, els únics finals possibles per les dones eren la violació o la mort.

. LA COLUMNA

Dret a l'habitatge?

Jordi Oriola Folch
opinio@setmanaridirecta.info

D'ençà de la crisi, els desnonaments s'han multiplicat per cinc, i a l'Estat espanyol se'n fan una mitjana de 517 al dia! En aquest marc, el CGPJ encarrega a sis magistrats un informe amb mesures per agilitzar els processos civils. En l'annex d'aquest informe abordem el tema dels desnonaments i estipulen 18 mesures concretes per canviar el com s'haurien de tractar judicialment. L'informe, amb un enfocament molt més humanista que la llei d'hipoteques del 1909, es filtra a la premsa, i la ciutadania rep amb esperança que els jutges comencin a cedir a la pressió popular que reclama solucions. Però el 24 d'octubre, el mateix CGPJ es desmarca de l'informe que havia encarregat, i no assumeix ni vol debatre el seu contingut. Un dia després, a Granada, en José Miguel Domingo se suïcida penjant-se amb una corda quan l'anaven a desnonar per una hipoteca de 240.000 euros amb la Caja Rural de Granada. L'endemà, Manuel G.B., veí de Burjassot al País Valencià, s'intenta suïcidar saltant per la finestra quan venien a desnonar-lo. I el 9 de novembre, Amaia Egaña de Barakaldo, se suïcida llançant-se per la finestra davant l'imminent desnonament per una hipoteca amb La Caixa. No és perquè si que, el 8 de novembre, l'advocada general del Tribunal de Justícia de la UE, Juliane Kokott, fa públic un dictamen sobre un cas d'un ciutadà expulsat de l'habitatge per impagament d'una hipoteca amb CatalunyaCaixa. En el dictamen denuncia que la normativa espanyola de desnonaments vulnera la normativa comunitària perquè no garanteix una protecció eficaç dels consumidors davant possibles clàusules contractuals abusives en les hipoteques. Davant de tots aquests casos, la dació en pagament és el mínim que s'hauria de contemplar, sempre entenent-la retroactivament, però caldria anar molt més enllà amb les dues altres mesures que la PAH exigeix: la moratòria dels desnonaments en els casos d'habitatge habitual i posar els pisos buits dels bancs en règim de lloguer social. Si això no es fa urgentment, haurem de ser coherents i demanar la modificació de la Constitució per tal d'esborrar el dret a un habitatge digne que s'hi contempla.